

СССР ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

ГАЗЕТА
1918 йил
21 июндан
чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 173 (20. 740) 1990 йил 31 июль, сешанба Баҳоси 3 тийин.

ЭСКИ МАЙДОНДАГИ ЯНГИ ГАПЛАР

КПСС Марказий Комитети Секретариати мажлисидан репортаж

Ҳамиша ёпиқ ўтказилган, бевосита дахлдор бўлган тор доирадаги кишилардан бошқа ҳеч кимга эълон қилинмайдиган тадбирнинг ёритишда қатнашиш учун икки журналист биринчи марта таклифнома олди. Бундай тадбир тўғрисида матбуотта бериладиган хабар матбуот вакиллариининг иштирокисиз тайёрланар ва расмий ҳужжат сифатида юборилар эди.

Гап КПСС Марказий Комитетининг Секретариати мажлиси ҳақида бормоқда. Мажлиси КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачев бошқариб бори.

Бир кун олдин ушбу сатрларнинг муаллифлари мажлиснинг кун тартибига олган эдилар. 28 июль кунини эрталаб Марказий Комитетга келишганида эса, улар тагин ҳам батафсилроқ материаллар билан таъминландилар.

Партия ташкилотларининг КПСС XXVIII съезди қарорларини амалга оширишга доир кундалик ишлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди ва шу билан боғлиқ биринчи навбатдаги тарғибот ва ташкилотчилик тадбирлари режасини ишлаб чиқилди. Бу масала юзасидан Сийёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг котиби А. С. Дасохов ахборот берди.

Партия комитетлари олди-га Сийёсий ҳисоботни, ҳисобот маърузаси юзасидан қабул қилинган резолюцияни, «Ишонсарвар, демок-

ратик социализм сари» Дастурий баёнотни, КПСС Уставини ҳамда съезднинг бошқа ҳужжатларини кенг муҳокама қилишни авж олдириб юбориш вазифаси қўйилди. Ана шу ишларни амалга ошириш чоғида съезддан олдинги баҳслар вақтида ортирилган тажрибага таяниш, тарғибот фаолиятида янгилаш ёндашувларини излаш зарур.

КПСС XXVIII съездининг партия фаолияти шакллари янгилаш, КПСС янги Уставини қўлланиш учун шартини яратиш, бошланғич партия ташкилотлари ишига доимий эътибор бериш, сайлаб қўйиладиган партия органлари ролини оширишга доир тадбирларнинг қатъият билан ва изчил амалга ошириш зарурлигига партия ташкилотларининг алоҳида эътибори қаратилди.

Ҳаёт давом этаверади. Унинг ўз талаблари ва қондалари бор. Шу сабабли ҳосили ноуд қилмай йиғиштириб олишга, янги уйлари теъроқ қуришга, яхши молларни кўпроқ ишлаб чиқаришга, корхоналар ва ком-

мунал хўжаликни қишга тайёрлашга, меҳнат интизоми-ни мустаҳкамлашга ёрдам бериш ҳар бир коммунистнинг биринчи галдаги граждандлик бурчидир.

Тарғибот ва ташкилотчилик ҳаракатлари режасини ташкил этган тадбирларнинг гоёт амалий, таъбир жоиз бўлса, қуруқ рўйхатда ҳам ҳаётимизнинг янгилиниши туфайли вузудга келган ўзгаришлар яққол акс этди. Ана шу режанинг оммавий ахборот воситаларига тааллуқли қисмини олиб кўрайлик — бу журналистлар қалбига яқин мавзу. КПСС нашрлари тўғрисида гап борганда тарғибот шакли жуда лўнда бўлмаса ҳам, улар қатъий қилиб қўйилган, шундай бўлиб келган, ҳозир ҳам шундай келгусида ҳам шундай бўлса керак ва бу нормал ҳолдир.

Мана бу эса ҳозирги кунларимиздан ниҳона: «Партияга тегишли бўлмаган оммавий ахборот воситалари билан муносабатлар хайрихоҳлик ва ўртоқлик асосида қурилади. Уларнинг ёритишлари учун мавзулар тавсия этилсин...».

Яна бир мисол: «СССР Давлат матбуот комитетидан илтимос қилинсин...».

Бу мулоқотнинг бошқача руҳи! Бу ҳам нормал ҳолдир.

(Давомини иккинчи бетда)

Хусниддин Қодиров моҳир механизатор. У ўзи таплаган касбини ардоқлаб келатган абжир йигит. Шу бондан кўпчилигининг хурматига сазовор. У меҳнат қилган бригадаси тасарруфиди 78 гектар пахта майдони бўлиб, миришкорлар гектаридан 30—36 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтаришни чамаляб туришибди. Ана шу маррани эгаллаш йўлида ҳозирги ғанимат димлардан унумли фойдаланиб ғўзалар астойдил парвартиш қилинапти. Бу ишларда Хусниддиннинг катта улуши бор.

СУРАТДА: илғор механизатор Хусниддин Қодиров.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг ФАРМОНИ

ЯНГИ ИТТИФОҚ ШАРТНОМАСИНИ ТУЗИШГА
ТАЙЕРГАРЛИК ДАВРИДА ИТТИФОҚ ВА
РЕСПУБЛИКА ИДОРАЛАРИНИНГ МОЛИЯ-
КРЕДИТ МАСАЛАЛАРИДАГИ
ҲАМКОРЛИГИ Тўғрисида

Бозор иқтисодиётига ўтиш, иттифоқдош республикаларнинг суверенитетини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мақсадига молия ва кредит-пул муносабатларини бутунлай қайта қуришни тақозо этади. Бир қанча иттифоқдош республикаларда молия ва банк системасини қайта қуриш юзасидан амалий чора-тадбирлар кўрилмоқда. Давлатнинг иқтисодлаштирилган банклари муасасаларини тижорат банкига айлантириш жараёни бошланди, давлат банкларининг роли оширилмоқда, мустақиллиги мустаҳкамланиб масъулияти кучайтирилмоқда. Буларнинг ҳаммаси объектив таъминларнинг инфодасидир.

Шу билан бир вақтда республика ва Иттифоқ идораларини айрим қарорларни ҳаётда таркиб топан иқтисодий алоқаларни, республикаларнинг ССР Иттифоқиди баҳамжияхат ҳаракатларини, шунингдек бутун мамлакат ва унинг фуқароларининг узок муддатли манфаатларини ҳисобга олмай қабул қилмоқдалар.

Салбий таъминларнинг олдини олиш, куч-гайратларни кечктириб бўлмайдиган вазифаларни ҳал этишга қаратиш, умумийиёқ бозорини вузудга келтириш учун СССРда молия-кредит муносабатларини ташкил этишга ягона қондалар ва ёндашувларни ишлаб чиқиш ҳамда улардан Иттифоқ шартномасини тайёрлашда фойдаланиш зарур. Шу мақсадда қарор қиламан:

1. СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар билан биргаликда янги Иттифоқ шартномасига тааллуқли бўлган молия-кредит масалаларини ва бошқа иқтисодий масалаларни обдон пушта ишлаб чиқишни авж олдириш.

2. Иттифоқ шартномаси тузилгунча бўлган даврда умумий кредит-пул сисэатини ишлаб чиқиш ва банк системасини биргаликда бошқариш учун СССР Давлат банкни правлениесининг раиси ва иттифоқдош республикалар давлат банкларининг раҳбарларидан иборат СССР Давлат банкни кенгаши тузилсин. Бу ишда суверен иттифоқдош республикаларнинг манфаатларига, СССР Давлат банкни системасининг яхлитлигига таъминлаш зарурлигига амал қилинсин.

СССР Олий Советига СССР Давлат банкни тўғрисидаги қонун лойиҳаси билан бир вақтда унинг ҳисоб бериб туриши тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш таклиф этилсин.

СССР банкларининг қарз бериш ва ҳисоб-китобларини амалга оширишининг амалдаги қонунлар билан белгилаб қўйилган тартиб янги Иттифоқ шартномаси тузилгунча қадар сақлаб турилсин.

3. Иттифоқдош республикалар Олий Советларининг диққат-эътиборини бўлган республика пуллариининг юриш этилиши мамлакатнинг ягона пул системасини бузиб, салбий иқтисодий-иқтисодий оқибатлар келтириб чиқариши мумкинлигига қаратаман. Мамлакат молиявий аҳволини соғломлаштириш учун барча иттифоқдош республикаларнинг умумий куч-гайратлари, ўзаро келишилган фаол пул ва молия-бюджет сисэатини ўтказиш зарур.

Иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига 1991 йил ва шундан кейинги йиллар учун бюджетни ишлаб чиқиш чоғида уларнинг мумкин қадар тула мувоzanатли бўлишига эришишни, янги солиқ қонунларига қатъий амал қилишни таклиф этаман.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль, 1990 йил 29 июль.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ЯКУНЛАРИ

Шу йилнинг биринчи ярмида халқ хўжалиги андиқатли ривожланди. Унинг тузилишини қайта қуриш, уни иқтисодий соҳага буриб юбориш давом эттирилди, дейилди 1990 йилнинг биринчи ярмида СССРнинг иқтисодий-иқтисодий ривожланиши тўғрисидаги СССР Давлат статистика комитетининг ахборотида. Халқ истеъмол ашёвий моллари ишлаб чиқариш кўпайди. Хўжалик юритишнинг замонавий усулларида фойдаланиш кенгайди.

Шу билан бирга иқтисодий соғломлашгани йўқ. Халқ хўжалигининг ривожланишида инқирозли ҳолатлар кучайди. Ўтган йилнинг иккинчи ярмида иқтисодий ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари пасайган бўлса,

1990 йилнинг биринчи ярмида унинг миқёслари ва самардорлиги камайди. Иқтисодийдаги салбий таъминлар барча погоналарда хўжаликнинг бошқарилиши ёмонлашганлиги билан, хўжалик алоқалари бузилган-

лиги, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми пастлиги, энг муҳим турдаги хом ашё, материал ва бутлаш буюмларини импорт қилиш ноилжидан қисқарганлиги билан боғлиқдир. Маюлаб сарфлаш соҳасида ижобий ўзгаришлар бўлиб, ишлаб чиқариш ҳажми-нинг қисқариши моддий соҳадаги фойданинг камайишига олиб келди. Фойдадан бюджетга ажратмалар камайди. Меҳнатга ҳақ тўлаш маҳсулот ишлаб чиқаришга нисбатан илдамроқ ошиб бериш давом этмоқда, бу эса ўз навбатида истеъмол бозоридида аҳволини кескинлаштирди. Янги пул чиқариш кўпайди. Халқ истеъмол моллари ва хизматларнинг нархи ошиб борди. Сўминг харид қуввати пасайди. Ташқи савдо мувозанати манфийлигича қолмоқда.

(Давомини унччи бетда).

КПСС XXVIII съезди якунларига бағишланиб «Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясида давра суҳбати бўлиб ўтди

◆ Имомини қомилки, халққа иқтисодий ва миллатлар аро инқироздан ишонарли тарзда чиқиш йўлини кўрсатган партияга кучли бўлади ва у халқ кўз ўнгига оғури бўлади... Партиянинг мақсадлари, унинг программаси халқ учун жоизбала бўлиши керак. Ана шундангина халқ унга ишонади, шу партияга янгилашни, халқни ўз ортидан эргаштириши мумкин.

◆...Ширлардан ҳаракатларга ўтиш керак. Фақат иш-гина одамларни бирлаштиришга қодирдир. Мужнат ист-қибол эса беҳуда. Бироқ олдин биз қандай ишларни бажаришимиз ва уларни қайси муддатларда адо этишимиз кераклигини аниқ-равшан тасаввур этишимиз керак.

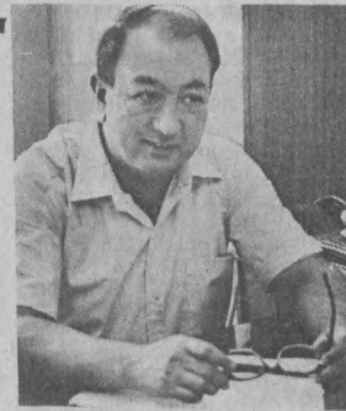
◆...КПСС фақат сийёсий усуллар билангина халқ ўрта-сида оғури-эътибор қозониши мумкин. Бошқа йўл йўқ. Одамларни ҳозирдаёқ боқиб, кийинтириш зарур, қуруқ ширлар даври ўтди.

[КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. КАРИМОВнинг «Правда» газетаси муҳбири билан қилган суҳбатидан].

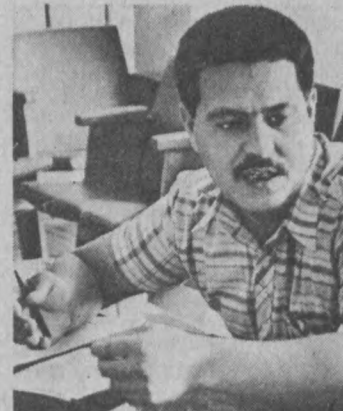
ҲАМЖИҲАТЛИК— ОЛГА СИЛЖИШ ОМИЛИ

КПСС XXVIII съезди жамиятни ва партияни қайта қуришнинг асосий йўналишларини белгилаб берди. Шу билан бирга, иқтисодий ҳаётимиздаги муаммо ва камчиликларнинг туб моҳиятини ва сабабларини очиб ташлади. Йиғилиб қолган муаммоларни ҳал қилиш йўллари аниқлаб олинди.

Иқтисодий-иқтисодий соҳанинг аянчли аҳволи, ундан қутилиш чоралари ҳамда халқ турмуш даражасини оширишнинг асосий омиллари масалаларига бағишланган давра суҳбатида КПСС XXVIII

Б. Эргашев

Ф. Исроилов

Р. Қодиров

Қ. Муродов

съезди делегатлари — Тошкент тўқимачилик комбинати бош директори Б. Эргашев, КПСС Марказий назорат комиссиясининг аъзолари — Ангрн кўмир қони 9-шахта ерости қон ишчиси Ф. Исроилов, Қўқон локомотив депоси машинисти Р. Қодиров, Жиззах локомотив депоси машинисти Қ. Муродовлар иштирок этишди. Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» рўзномаси муҳаррири, Ўзбекистон ССР халқ депутати Р. Раҳмонов бошлаб берди.

(Иккинчи саҳифага қаранг).

Ўзбекистон Совет Социалистик
Республикаси Президентининг Фармони

Ўзбекистон ССР қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида

Қишлоқни иқтисодий жиҳатдан обод қилишда юз берган катта қолоқлиқни бартараф этиш юзасидан амалий чора-тадбирларни бажариш мақсадида республика қишлоқ аҳолисини 1990—1992 йилларда ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш Давлат дастурини қабул қилиш зарур, деб ҳисоблайман.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мазкур масала юзасидан тегишли қарор қабул қилсин, қишлоқ аҳолисини марказлаштирилган тарзда сув ва табиий газ билан таъминлашни тубдан кўпайтиришни кўзда тутисин. Кўрсатилган даврда 1,7 миллион қишлоқ аҳолисига водопровод тармоғидан ичимлик сув ва қишлоқдаги 330 мингта уй-жой ҳамда квартирага табиий газ бериш таъминлансин. Шу мақсадда сув билан таъминлаш ишлари ҳажми 3 баравар ва газлаштириш ишлари ҳажми 4 баравар оширилсин.

Совет ва хўжалик идоралари республикада газ ва водопровод тармоқларини қу-

ришга қўшимча моддий-техника ресурсларини жалб этиш учун мамлакатнинг бошқа регионлари билан бевосита шартномалар тузишни кенгроқ амалга оширсин, дастурни рўйбга чиқаришда иштирок этаётган меҳнат жамоалари ташаббуси рағбатлан-тирилсин. Бу иқтисодий дастурни молиявий ва моддий-техникавий ресурслар билан устун даражада таъминлаш юзасидан шартини яратирилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1991—1993 йиллар давомида ҳар йили январь ойда Ўзбекистон ССР Президентини республика қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш дастури қандай бажарилаётганлигидан хабардор қилиб турсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик
Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1990 йил 28 июль.

Ўзбекистон ССР Президенти Фармонида шарҳ

Ўзбекистон ССР Президентининг эълон қилинган Фармони жумҳурият қишлоқ аҳолисининг фаровонлигини янада оширишга, унинг ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашнинг кескин яхши-лашга қаратилгандир. Бу жумҳуриятда иқтисодий-иқтисодий турмушнинг соғломлаштириш стратегиясини амалга оширишда соҳибқаддам ҳаракат қисобланади.

Ҳозирги пайтгача 5 миллиондан зиёд қишлоқ аҳолиси тоза ичимлик водопровод сувида фойдаланиш имкониятидан маҳрум бўлиб, кўп ҳолларда суви ичмиш учун яроқсиз манбалардан олишга мажбурдир.

Қишлоқлардаги уйлар ва квартираларда яшаётган кишиларнинг фақат 18 фоиз табиий газдан фойдаланаюқда. 24 та қишлоқ районига эса табиий газ ҳамон келтирилгани йўқ.

Бу аҳвол қишлоқ аҳолисининг маънавий шароитларини ва турмуш тарзини яхшилаш имкониятларини чеклайди, иқтисодий кескинлиқнинг кучайишига олиб келади.

Дастурга мувофиқ 1990—1992 йилларда бир қанча катта сув олиш ишхоналари ва магистрал сув қувурлари, 16,7 миң километр водопровод тармоғи қуриш мўлжалланмоқда, бу эришланинг нисбатан уч баравар кўпайди. Шу мақсадлар учун пудрат ишлари лимитлари ва тегишли моддий-техника ресурслари билан бирга 1,1 миллиард сўм капитал маблағ ажратилиш кўзда тутилмоқда. Ишларнинг бутун мажмуи юзасидан аниқ иқроичлар ва уларини амалга ошириш муддатлари белгиланган.

Қишлоқ водопровод системаларини техник ҳолатини яхшилаш мақсадида жумҳурият министрликлари ва идоралари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва вилоят иқтисодий комитетлари мавжуд

водопровод ва канализация ишхоналари ҳамда тармоқларини, маҳаллий сув таъминоти системаларини тўла инвентаризациядан ўтказишлари ва уларнинг нормал ишлаши учун чора-тадбирларни амалга оширишлари зарур.

Ичимлик сув тақчиллиги кучайиб бораётган шароитда катта ҳажмда суви муҳофаз қилиш ишларини бажариш керак бўлади. Шу муносабат билан кўп ерости сувлари тўпланмаган зоналарда хўжалик фаолияти чекланган ҳудудлар белгиланди. Бу зоналарда саноат-корхоналарни жойлаштириш, минерал ўғит-кач ва захарли химикатларни қўллаш устидан қатъий назорат ўрнатилмади.

Дастурда қишлоқ жойларда уй-жойларини ва бошқа иқтисодий-маданий-маънавий объек-ларини газлаштириш юзасидан қишлоқ аҳолисини 4 баравар кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

1990—1992 йилларда газ қу-вурларидан — узунлиги 700 километр бўлган юксак бо-симли шохобчалар, автомат газ тақсимлаш станциялари комплекслари, 12,7 миң кило-метр газ тармоқлари қурилад-ди, 330 мингта янча тартибда-ги уй-жой ва иқтисодий-мада-ний-маънавий объект газлашти-рилди. Бу вазифани амалга ошириш учун 460 миллион сўмдан кўпроқ капитал маб-лағ ажратилмади.

Манфаддор ташкилотлар-га 1991—1992 йиллар режона-рини тузаётганда ушбу иш-лар ҳажмларини кўзда тутиш топишриди.

Жумҳурият ҳудудида жой-лашган саноат корхоналарига газ плиталари, қозонлар, сув иситадиган колонналар, газ тақсимлаш пунктларини иш-лаб чиқаришни кўпайтириш, шунингдек, пўлат қувурлар тайёрлашни йўлга қўйиш ва зарур аратура ишлаб чиқ-аришни кенгайтириш таклиф этилди.

Қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни бараварлаштириш учун Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва вилоят иқтисодий комитетларига ҳар бир район бўйича 1990—1992 йилларга мўлжалланган аниқ иш ҳажмлари ва муддат-ларини ишлаб чиқиш, кейин-чалик уларни районларни иқ-тисодий ва иқтисодий ривож-лантириш йиллик режаларига киритиш топишриди.

Қишлоқ аҳолисини марказ-лаштирилган тарзда сув ва табиий газ билан таъминлаш бозорсув системаси самара-дорлигини ошириш учун бир қанча ташкилий чора-тадбир-лар кўрилди. Сув билан таъ-минлаш юзасидан ишларни асосий қисминини бажариш зиммасига қонлаган жумҳу-рий таъминот-машини объек-лашмаси «Узгазрострой» бир-лашмаси таркибидан чиқарил-ди ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетига бўйсундирилди.

Иттифоққа бўйсунмаган «Уз-бенгаз» бирлашмаси «Сред-азНИИТИПРОГАЗ» лойиҳа-лаш институти билан биргаликда жумҳурият иқтиёрига, Ўзбе-кистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги тарки-бига ўтказилди, бу эса жумҳу-риятда газлаштириш ишлари-ни комплекс ўтказишни таъ-минлайди.

Жумҳурият қишлоқ аҳолиси-ни ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш чора-тадбирларини амалга ошириш долзарб иқтисодий-иқтисодий вазифадир. Совет ва хўжалик идоралари, корхо-налар, ташкилотлар, колхоз-лар ва совхозларнинг раҳбар-лари қишлоқни иқтисодий ўз-гартаришнинг ушбу муҳим муаммоларини ҳал этиш юза-сидан ишларни дарҳол авж олдириб юборишлари, ўз амалий фаолиятларида бу иш-ларини устун йўналиш деб ҳи-соблашлари лозим.

КПСС XXVIII съезди: яқунлар, мулоҳазалар, таклифлар

Расул РАҲМОНОВ: — КПСС XXVIII съезди жамиятимизда тур ўзгаришлар юз бераятган мураккаб бир даврда ўтди. Унда қайта қуришни бундан буюн қандай олд бо- риб, қайси вазифаларни биринчи галда ҳал этиш, умуман халқ манфаати йўлида нима- лар қилиш кераклиги ҳақида яқдил бир қа- рорга келинди. Шу жиҳатдан, менимча, КПСС XXVIII съездининг «Инсонпарвар, демократик социализм сари» Дастурий баёоти, КПСС Устави, съезд қабул қилган бошқа ҳужжат- лар партияни жипслаштириш, уни янгиланаёт- ган жамиятда сифат жиҳатдан янги даража- га олиб чиқиш учун яхши асос яратди.

Эндиликда биз, коммунистлар учун энг қий- нан ва масъулиятли босқич — съезд қабул қилган қарорларни амалга ошириш даври бошланди. Мазкур қарорларни партия таъки- лотларида, меҳнат жамоаларида, оммавий ахборот воситаларида барча коммунистларга, партиячиларга ва кенг халқ оmmasига фаол тушунириш, тарғиб қилишни КПСС XXVIII съезди ўз делегатлари зиммасига юкладди.

Шу муносабат билан сизларни, КПСС ан- жуманининг фаол қатнашчиларини редакция- га таклиф қилиб, съезддан олган таассурот- ларингизни, съезд иши ҳақида ўз нуқтаи на- зарингизни газетхонлар билан баҳам қуриш- ни лозим топдик.

Қурбонбой МУРОДОВ: — Қарийб икки ҳафта давом этган КПССнинг XXVIII съезди партия- ни иқдорли гирдобидан олиб чиқиш учун бени- ҳоя муҳим қадам бўлди. Очиги, съезд жўнган- гагина ўқиб, ўқиниб қолмасдан, партиядаги тур- ли оқимларнинг шиддатли тўқнашуви остида ўтди. Кўпчиликни съезд арафасида, ҳатто съезд давомида ҳам партия ахлилатиғича қол- дими ёки съездининг ўзида бўлиб-қолгани, деган хавотир безовта қийлатган эди. Лекин бу хавотирликлар ўринсиз бўлиб қолди. Съезд давомида қайта қуришнинг руҳи ва мақсад- ларига мос келадиган муҳим ҳужжатлар қа- бул қилинди.

Тўғриси айтсам, муҳокама этилган маса- лаларнинг муҳимлиги, қабул қилинган қарор- ларнинг аҳамияти жиҳатидан ҳозирги съездга ўхшаган съезд бўлмаган. Мазкур анжуманда жамиятимизни тубдан ўзгартиришнинг би- ринчи галдаги вазифалари, иқтисодийни ўн- глаб олиш, қишлоқни ривожлантириш, озиқ- овқат муаммосини ҳал этиш, янги Иттифок шартномасини имлоб қилиб, қабул қилиш, ис- теъмол бозоридagi аҳолини яхшилаш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш, ҳуллас халқнинг турмуш даражасини ошириш йўллари белги- лаб олинди.

Очиги, съездининг бошланиш кунини кўнглини бироз хижик қилди. Бунга, менимча, съезд ишга етарли даражада яхши тайёргарлик қу- рилмаганили сабаб бўлди. Шу тўғрйли съез- дининг биринчи кунидан қолган ичидagi турли йўналишдаги гуруҳлар ўз сўзини ўтга- зиб ва съезд ишини ўзлари истаган то- монга буриб юборишга ҳаракат қилдилар. Аммо делегатлар кўпчилигининг яқдиллиги на- тижасида бунга йўл қўйилмади.

Умуман, съезд ошкора мулоқот, ҳақгўйлик, юзхотирсиз танқид муҳитида ўтди. Делегат- лар ҳисобот берган Сийёсий бора аъзолари- нинг ҳам ва ҳатто Бош котибнинг ҳам фао- лияти тўғрисида ўзларининг аниқ фикрлари- ни очик-ойдин билдирдилар.

Фурқат ИСРОИЛОВ: — Съезд жараёнида- ги баҳс ва мунозараларда жумҳуриятимиз ва- киллари фаол иштирок этганлиги яхши бўлди. Бизнинг делегациясини съездга Ўзбекистон Компартиясининг XXII съезидида қатъий бел- гилаб олинган равшан фикрлар ва аниқ мақ- садлар билан борган эди. Менимча, жумҳу- риятимиздан борган вакиллари ўз сафдошлари- нинг ишончини оқладди. Хўш, бунини нималар- да қўриш мумкин? Биринчидан, жумҳурият коммунистларининг съездеги энг асосий топ- шириги — партия бирлигини сақлаб қол- шиш эришди. Иккинчидан, съездда иттифокдош жумҳуриятлар Компартиялари КПССнинг те- рриториал ташкилотни эмас, балки айти муста- қил Компартиялар бўлиши лозим, деган қон- данинг киритилиши биз учун, яъни иттифок- дош республикалар коммунистлари учун жуда муҳим қадам бўлди. Учинчидан, жумҳуриятим- миз вакилларидан 19 киши КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ва 12 киши КПСС Мар- казий назорат комиссиясининг аъзоси этиб сайланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, жумҳуриятимиз Президенти И. А. Каримовнинг Марказий Ко- митет Сийёсий бюроси аъзоллигига киритили- ши, оддий ишчи аёли Г. Турғуновнинг Марка- зий Комитет Секретариатига аъзо қилиб сай- ланиши барчамизни қувонтирди. Буларнинг ҳаммаси эндиликда партиянинг марказий ор- ганларида жумҳуриятимиз манфаатларини тў- ла ҳимоя қилишга катта имкон беради.

Афсуски, кўпгина масалаларда позициями- зни мустаҳкамлашнинг, қўйган таклифларими- зни тўла амалга оширишнинг иложи бўлмади. Масалан, Орол муаммосини олайлик, Тўғри,

КПСС Марказий Комитети Сийёсий маърузаси- га доир резолюцияда Орол ва Оролбўғи эколог- ик фалокат ҳолатига тушиб қолганлиги эъти- роф этилди. Лекин бу билан деңгизимиз сув- га тўлиб қолмади-ку. Шундай экан, Орол учун қўшимча сув ресурсларини излаб топиш масаласига ҳали яна қайтишимиз шарт.

Ҳозирги кунда бизни ва жамиятимиздаги ақл-фаросатли кишиларни ўйлантираётган му- аммо — бу кейинги пайтда кескин тус олган миллатлараро муносабатлар масаласидир. Биз уни тезроқ ҳал этиш йўллари аниқ тушун- ган ҳолда борган эдик. Бироқ съездда бу масалада ҳам етарлича амалий таклифлар қабул қилинмади ва миллатлараро зиддиятлар, тўқнашувлар олдини олишнинг конкрет йўл- лари кўрсатилмади. Ваҳоланки, бу соҳадаги аҳвол ўта жиддий бўлиб турибди.

ҲАМ ҲУЖАТЛИК — ОЛТА СИЛЖИШ ОНИЛИ

КПСС УМУМАН ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ АКС ЭТТИРИБ, СОЦИАЛИСТИК ЙўЛДАН БО- РУВЧИ ПАРТИЯ СИФАТИДА БУНДАН БУЕН ҲАМ ИШЧИЛАР СИНФИ, ДЕҲҚОНЛАР ВА ЗИЕЛИЛАРГА ТАЯНАВЕРАДИ.

(КПСС XXVIII съезди материалларидан).

Рафиқ ҚОДИРОВ: — Гапингизга юз фои- з қўйилмади. Менинг ўзим йўловчи ташйиди- ган поезд тепловозининг машинистиман. Кўпроқ одамлар ўртасида бўлишга ҳаракат қиламан. Ҳозирги пайтда одамлардан «партия-хўкумат қайёққа қараяпти? Миллий лозим-нифодларнинг олдини олса бўлмайми?» деган ҳақли талаб- ларни эшитиш мумкин. Масалан, ўш воқеа- ларидан кейин ҳам шундай бўлди.

Ахир бу воқеаларда халқ қатнашгани йўқ- ку. Ишончим комилки, бундай низоларни айрим шахслар ўзларининг ғаразли мақсад- лари йўлида уюштироқдалар. Миллий негиз- даги барча тўқнашувлар ягона сценарий асо- сида бўлаётганлиги ҳам ана шундан далолат беради. Шунинг учун съездда И. А. Каримов таъкидлаганидек, мазкур воқеаларга сийёсий баҳо берилиши лозим эди. Афсуски бундай бўлмади. Умуман, мен съезддан тўла қони- қиш ҳосил қилмадим. Негаки, айтиш шъезд- да миллий муносабатлардаги аҳвол яхшилани- шининг аниқ йўллари ва тадбирлари белгилаб берилади, деб ўйлагандим.

Ботир ЭРГАШЕВ: — Тўғриси айтсам, мен ҳам съездга боришдан аввал партиямиз бу сафар жамиятни мураккаб вазиятдан, мамлакатимизни эса иқтисодий таъинладан олиб чиқишнинг еркин йўллари кўрсатиб беради, деган умидда эдим. Нега шундай де- ялман? Ахир қайта қуришнинг беш йили ўт- ди. Одамлар бизлардан яхшилик, фаровонлик сари ўнгиланишини аниқ натижаларини ку- тилишди. Хўш, беш йил эвазига биз уларга нималар бердик? Ҳеч нима! Қайтага савдо пештахталаримиз кундан-кунга бўшаб бо- моқда. Бунинг устига чайковчилик, олибсоти- ларик аявти минмоқда. Коллектив пудрат — хў- жаликни бошқаришнинг янги усуллари, регио- нал хўжалик ҳисоби — иқтисодийни ривож- лантириш деб келдик. Ва, ниҳоят, ҳозир бозор муносабатларига ўтаним, дейимиз. Лекин ҳалигача ўзгаришлар нишонаси кўринмапти. Нега? Чунки ҳалигача маъмурий-бўйруқбоз- лик системаси ўз кучини йўқотгани йўқ. Ҳа- нузгача янги иқтисодий муносабатлар ҳақида гапирганим-у, амалда эскича усулда ишлашни давом эттирмиш. Масалан, Иттифок ҳўкума- тининг дабдбурустдан бозор иқтисодиётига ўтаним, дейиши халқни қанчалик ташвишга солганлиги ҳаммамизга маълум. Таъбир жоиз бўлса, етти ўлаб бир кесилмаган бундай хо- хатала режаларни амалга ошириш билан иқ- тисодиётимиз наф кўрмайди.

Шунинг учун ҳар бир эрежанинг бош- ланишида аввало пухта ўйлаб ва биринчи навбатда оддий халқ манфаатини кўзлаб иш тутишимиз лозим. Зотан, съездда таъкидлан- ганидек, халқ фаровонлигини ошириш партия- нинг энг долзарб вазифаларидан биридир. Тўғ- риси, ялғари Марказий Комитет Сийёсий бюроси аъзоси бўлган Н. И. Рижков бу борада ўнгла- ниш сари қадам қўйиш учун нималар қилиш лозимлигини ишонарли қилиб айтиб бера ол- мади.

Рафиқ ҚОДИРОВ: — Лекин съездининг иж- тимоий-иқтисодий сийёсат секцияси ишида иқ- тисодий масалаларга, айнисча бозор муноса- батларига алоҳида эътибор берилади. Бу секция ишида жумҳуриятимиз вакиллари фаол ишти- рок этишди. Жумладан, В. И. Ленин номили

Ўзбекистон металлургия заводининг директо- ри А. Анохин яхши таклифлар билан чиқди. Умуман, секция ишида 40 дан зиёд киши ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди. Биз Қурбон- бой Муродов иккаламиз сўзга чиқиш учун 16- бўлиб ёзилдик. Афсуски бунинг имкони бўлмади. Нега десангиз микрофонларни кў- пинча партия ичидagi турли гуруҳлар вакил- лари эгаллаб олишди. Демократлар ҳам, «марксистик платформа»дагилар ҳам ижтимо- ий-иқтисодий масалаларга ўз гуруҳлари нуқта- на назаридан ёндашилди. Масалан, КПССнинг «марксистик платформа»даги ва- кили А. Бузгалин иқтисодиётдаги танглик учун барча айти қайта қуриш тарафдорларига ю- лашни ўзига эп билди.

Расул РАҲМОНОВ: — Хуллас, ўзларингиз гувоҳи бўлдингиз, съездда, унинг секция ва

турган иқтисодиётимизни ўнглаб бўладими? Яқинда Донецк шахтёрлари Америкага бор- ганлигини матбуотда ўқиб қолдим. Хўш, кон- чилар у ёққа боргани билан аҳвол ўзгариб қолдими? Йўқ, албатта. Қайтага янада ёмон- лашди. Масалан, шахтёрлар айби билан ва- гонлар ҳаракати тўхтаб қолди. Корхоналарда кўмирнинг етишмаслиги эса ишнинг белгита тепди. Хуллас, занжирсимон халқа пайдо бўл- ди. Яъни бир соҳадagi ўзгариш бошқа соҳага таъсир қилмасдан қолмади. Ҳақиқатан шахт- ёрлар талаби тўғри. Ҳўкумат уни бажаришга бурчли. Лекин съездда таъкидланганидек, ҳар биримиз ишни ҳаминча ўзимиздан бошламасак, олға қараб силжини қийин.

Фурқат ИСРОИЛОВ: — Бу фикрингизга қўйилмади. Менимча, ишнинг орқага кетиши- га кўпроқ ўзимиз сабабчи бўляпти. Корхона-

Планларни ошириб бажардик. Ортиқча маҳсу- лотни Австрия, Франция, ГФР мамлакатлари- га сотилимиз. Ҳозир ГФРдан 9 миллион дол- ларга хоржий усуналар сотиб олдик. Энди уни ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиши- миз керак. Иккинчидан, ижара муносабатла- рини такомиллаштиришимиз, ишчиларимизнинг иқтисодий билимларини оширмоғимиз лозим. Бўлмаса, бозор шартотида бизга қийин бўлиб қолиши тайин. Яна бир масала. Тармоқ ва- зирлиги билан фақат шартномалар асосида алоқа қилишимиз, фойдининг маълум бир қис- минигина уларга ажратишимиз керак. Илгари вазирликка ёрдам сураб борардик. Ҳозир — ижарага ўтгандан буюн ўз ишларимизни ўзи- миз мустақил ҳал қилишимиз. Шу жиҳатдан олиб қараганда съездининг «Инсонпарвар, де- мократик социализм сари» Дастурий баёоти- да «Хўжайин бўлайлик, меҳнатсварликни қай- та тиклайлик» дейилиши ишчилар учун муҳим аҳамият касб этади, деб ҳисоблайман.

САВОЛ: — Жумҳуриятимизда миллий иш- чи-кадрлар тайёрлаш истиқболига қандай қа- райсиз?

Қурбонбой МУРОДОВ: — Игирма йилдан бери темирйўлни бўлиб ишлаб келаман. Отам ҳам шу касбда ишлаган. Сирасини айтганда, турғунлик йилларида жумҳуриятимизда ишчи- ларга деярли эътибор берилмади. Бунинг усти- га ўзимизда ишчи кадрлар тайёрлаш ўрнига мамлакатимизнинг бошқа регионларидан иш- чилар жалб этилди. Штровард натижада ишчи касби ўз маънини йўқотди. Фақат қайта қури- ш туғайли эски аъналарнинг сингари инсоний кадрларимиз ҳам тиклана борди. Жумҳуриятимиз янги раҳбарияти эътиборни республикамизнинг ўзида миллий ишчи кадр- лар тайёрлашга қаратпти. Масалан, Ўзбекис- тон Компартиясининг ижтимоий-иқтисодий та- раққиёт масалалари комиссияси қошида мала- кали миллий ишчи кадрлар тайёрлаш муаммо- лари билан шуғулланувчи группа фаолият кў- рсатяпти. Бундан ташқари, истеъодли ёшлари- миз чет эл техника ва технологиясини ўрга- ниш учун хоржика юборилипти, турли ишчи эл- тисосиялиларни эгаллаш мақсадида Итти- фокимизнинг йирик корхоналарида стажиров- кага жўнайтилмоқда. Хуллас, ишчи касби ма- кеини қайтадан тиклашга, миллий ишчи кадр- ларини шакллантиришга ҳаракат қилинапти.

Ботир ЭРГАШЕВ: — Албатта, амалга оши- ряётган бу ишлар жумҳуриятимиз келажига белгиланган. Лекин бу борадаги ишларимиз етарли даражада муваффақият билан олиб бо- рилипти, деб бўлмайди. Масалан, жумҳуриятим- миз пойтахтида бошқа шахарлар ва районлар- да меҳнат ресурслари тўлиб-тошиб ётган бир вақтда саноат тармоқлариди ишчилар сурун- кали тақчиллиги вужудга келмоқда. Бу аҳвол миллий ишчи кадрларни шакллантиришга ҳа- лиям эътибор сустигидан далолат беради.

Очигини айтганда, мени ҳунар-техника таъ- лими системасида ишчи кадрлар тайёрлаш масаласи қониқтирмайди. Мазкур ўқув юрт- лари кейинги пайтда жуда ҳам бўш мутахас- сисларни тайёрлаб беришляпти. Менимча, мил- лий хўсусятлар ва маънавий аъналарини ҳи- соба олиб, ёш ишчи кадрларни тайёрлаш бу- тун системасини тубдан яхшилашимиз зарур. Ўзимиздаги устоз-юнонлик аъналарини ри- вожлантириш лозим. Яна бир масала. Маҳа- лий ёшлар ва уларнинг ота-оналари ўртасида ишчи касбинин тарғиб қилишга ёндашуви ўз- гартриш керак.

Фурқат ИСРОИЛОВ: — Ёшлар келажиги- миз, дейимиз. Менимча, съездда ёшлар муам- моларига эътибор кам бўлди. Тўғри, партия- нинг ёшлар тўғрисидаги сийёсати ҳақида резо- люция қабул қилинди. Лекин унда ёшлар му- аммоларини ҳал қилишнинг йўллари аниқ кў- ратилмади. Ахир, ана шу ёшлар келажак ишчилар синфини ташкил қилишда-ку!

Расул РАҲМОНОВ: — Ҳозирги вазият шу- ни тақозо қилишдаки, биз коммунистлар та- шаббўсдор бўлишимиз, ижтимоий ҳаётимиз- даги муаммоларни дадил қўриб чиқишимиз, ҳар бир ишда омма фикрига таянишимиз лозим. Эндиликда партияимиз фақат аниқ сийёсий ўёулар билангина халқ орасида обрў-эътибор қозониши мумкин. Бу борада жумҳуриятимиз- да анчагина ишлар қилинди ва қилинмоқда. Бундан буюн ҳам халқ манфаати йўлидаги э- гу ишларимизни давом эттирмоғимиз, одам- лар турмуши чинакамга яхшилалишига эриш- моғимиз зарур. Суҳбатни яқунлар эканам, Сизларга бу йўлда куч-қувват ва мустаҳкам соғлиқ тилаб қоламан.

Съезд делегатларининг давра суҳбатига партиянинг қайта қуриш жабҳасидаги со- биқадан фаолиятига бўлган ишонч яқол сезилиб турди. Нотиқлар ўз тақдирлари- ни, ҳаётларини, режаларини партия билан боғлаётганликларини баён қилдилар. Пар- тиянинг жамиятни ривожлантиришдаги авангардлик ролини кучайтириш зарурлиги алоҳида таъкидланди. Ҳақиқатан ҳам ишонч бор жойда ишонлик, тараққиёт, фаровон- лик барқарор бўлади. Партия халқ оmmasини ана шу йўлдан сабот билан бошлаб боришга қодир.

Давра суҳбатини «Совет Ўзбекистон» махсус мухбирлари
Жўра ХОЛҚОСИМОВ, Аслиддин БОЛИЕВ ўзиб олди.

Эски майдондаги янги галлар

(Даоми. Боши биринчи бетда).

Шубҳасиз партия аппа- ратининг ўзи номияга айти- лаётган тасвирлардан ҳам қайта қуриш нафас сезила- ди, бу ҳақда ҳусусан Сий- сий бюро аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг ко- тибон О. С. Шенни айтиб ўтди. Партиянинг раҳбар бугинлари меҳнат жамоа- ларида, истиқомат жойлари- да, зиялилар, ветеранлар, партия, совет фаоллари билан учрашувлар ўтказиш- лари зарур, деб таъкидлан- ди. Омма орасида бўлиш КПСС раҳбарлари учун одатдаги иш бўлиб қолди. Бу галлар яхши ва фойдали ишлар кенгайиб, чуқура- шиб боришини тасдиқлайди, ҳоло.

Партия ўзининг мафкура- вий фаолиятида олдинги йиллардаги «темир-бетон»- дан четлашганлигини аниқ маслиқ мумкин эмас. Режада бу ишчи жамоатчилигининг фикрини, сийфларини ҳам- да аҳоли ижтимоий гуруҳ- ларининг мафбаатларини, маҳаллий шартларини, аниқ жамоалардаги вазиятнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, моҳирлик билан, таба- қалаштириб олиб бориш зарурлиги бир неча бор таъ- кидланади.

КПСС Марказий Коми-

тетини барча ижтимоий-сий- сий ташкилотлар, бирлаш- малар ва ҳаракатлар, шу жумладан ислохот, бошқа- рилмаган бозорга бу соҳа- лар билан ҳамда бу соҳа- ларда бошқа муаммолар юза- сидан муқобил таклифлар- га эга бўлган ёки ҳатто по- зицияларни бутунлай фарқ қиладиган ижтимоий-сийсий ташкилотлар, бирлашмалар ва ҳаракатлар билан кенг мулоқот олиб боришни мўл- жалламоқда.

Бироқ партия даъват этаётган мулоқот ў ўзини қоралашларига ёки мамла- катдаги сийсий вазиятни бе- карор қиладиган тадбирлар- га даъват этишга йўл қўйиб беради, деган маънони бил- дирмади. Секретариат бар- ча соғлом кучларни жипс- лаштиришга, ҳамкорлик қи- лишга, Конституцияни ҳам- да халқ сайлаб қўйган ко- нун чикаруви ва ижро этуви ҳоқимият олий орган- ларини ҳўрмат қилишга даъ- ват этди.

М. С. Горбачев бўлиб ўт- ган қизгин бахсларни умум- лаштириб бундай деди: хо- зирги вақтда энг муҳими партиянинг ҳозирги аҳоли- ни бартафавл этишидир. Сиз билан биз партия икки ишла- ри ва мунозараларига бери- либ кетдик, деб давом этди у. Бу съездлар билан, пар-

тия ҳужжатларини муҳока- ма қилиш билан боғлиқ эди. Лекин бундай бахслар ҳозир салбий тус ола бошляди. Партия яқин ишларидаги ана шу «даврилик» одам- лар пайкаб олдилар ва уни мабул қўрмаёттирлар. Бино- бари биз ҳам партиянинг одамларнинг энг муҳими ўй- таъминлашларидан муайян да- ражада ажралиб қолганли- гини бартафавл этишимиз керак. Халқ билан бирга бўлиш, унинг нималар ҳа- қида ўйлаётганини билиш, партия халққа хизмат қи- лишнинг ҳаминча эсда тутиш ва тушуниш керак. Биз ўзоқ давр давомида партияга раҳмат унисини ҳам раҳ- мат, бунисини учун ҳам раҳ- мат... деган шпорлар билан яшаб келдик.

Ҳозир жамиятда янги го- ллар, ҳужжатлар, қонун- лар пайдо бўлди. Уларни тушуниб олишда, идрок этишда ҳамда бу янгилик- ларнинг ҳаммаси меҳнат- кашларининг фойдасига қа- ратилганлигини тушуниб олишда одамларга ёрдам бе- риш керак. Бошлангич пар- тия ташкилотлари билан чуқурроқ шуғулланиш ке- рак — ҳозир асосий иш ўша ерда олиб бори- лмоқда, деган ўртоқларнинг фикрига қўйилмади, деб давом этди М. С. Горбачев.

Умуман партия комитетлари мулоқот сари фаол бориш- лари, одамлар учун партия биноларининг эшикларини очиб қўйишлари керак, жа- моатчилик билан учрашу- влар, мунозаралар шу ерда ўсин, партия клублари ту- зилин, ўртоқлар, иши- мизнинг услубини ўзгари- тишимиз керак. Очиник ва яна очиник бу ишнинг ка- лити бўлиши лозим!

Партия кадрларини қўриб чиқиш керак, деди М. С. Горбачев, ишчи янгичаси, партиянинг янги вазифалари- га мувофиқ равишда олиб боришга қодир бўлган хо- димларни қўллаб-қувватлаш зарур. Бунга тайёр бўлмаган кишилар эса олдинги иш- жойларига қайтиб кетавер- синлар. Барча бугунларда кадрларни янгиллаш давом этиши лозим. Обрули, янги- ча фикрлайдиган янги одам- ларни партия ишига дадил- лик билан олиш керак. Қай- та қуришнинг ўзи юзага чи- қарган кишиларни, жамият манфаатларига қатъий со- диқлигини исботлаган, съ- ездда ҳам, кундалик ижти- мий турмушда ҳам ўзини яққол қўрсатган кишилар- ни партия ишларига дадил- лик билан олиш керак. Бу- ларнинг ҳаммаси Марказий Комитет аппаратига ҳам тааллуқлидир.

Съезд гоғларини тезис- лар ёки съезд ҳужжатлари- дан парчалар келтириш би- лан эмас, балки аввало ҳа- ётдаги аниқ-равшан янги- ликлар орқали тарғиб қи- лиш лозим. Ҳаминча одам- лар орасида бўлиш керак. Жамиятнинг қийин соҳа- лари: экологияни, ер исло- хотини, конверсияни четлаб

ўтмаслик керак. Ишга тех- ноқратик ёндашуви илди- зи билан сугуриб ташлаш зарур. Таъбир жоиз бўлса партия ўзининг талабчанли- ролини узи-кесил англаб олиши лозим, деди Бош ко- тиб. Агар зарур бўлса, ўша советта нисбатан ҳам, хўжа- лик ҳодимларига ва бошқа- ларга нисбатан ҳам амалий оппозицияда ўзини кўрсати- ши, жамиятдаги қотиб қол- ган ҳар қандай нарсаларни қаттиқ танқид қилиши, меҳ- нат ва турмушнинг сунъий моделларини одамларга ти- қиштиришга қарши чиқиши керак.

Шу ерда ҳозир бўлган оммавий ахборот воситала- ри раҳбарларига мурожаат қилиб, партиянинг жўн бўлмаган амалий ишида унга ёрдам беришга даъват эта- ман, деди М. С. Горбачев. Матбуот соҳасидаги комму- нистлар ижодий, ёркин иш- лашлари лозим. Халққа, қайта қуришга партия зарур, лекин у ҳақиқатан ҳам фу- қаролар ақиллиги партияси бўлиб қолиши учун уни ўзгартириш ва янгиллаш керак. Бизда, ўртоқлар, жу- да катта резервлар мавжуд. Халқимиз олдинги ўн йил- ликларда маълум хатолар- га, бузилишларга, қўр- сонларга қарамай, жаҳон маърифатини ривожланти- ришга катта ҳисса қўлди. Ўша капитализмнинг ўзи ҳам биздан, айниқса, ижти- мий соҳада кўп нарсани ўрганди. Шубҳасиз, қайта қуриш ҳам тараққиётни, жа- ҳон башарияти таърибасини бойлатади.

Мажлисда РСФСР Ко- мпартияси таъсис съездининг

иккинчи босқинини ўтга- зишга тайёргарлик тўғриси- да гап борди. Бу ҳақда КПСС Марказий Комите- ти Сийёсий бюросининг аъ- зоси, РСФСР Компартияси Марказий Комитетининг би- ринчи котиби И. К. Поло- ков ахборот берди.

«Турли ижтимоий-сийсий ташкилотлар ва ҳаракатлар ташаббўсларига ва амалга ошираётган тадбирларига муносабат тўғрисида» — кун тартибидagi яна бир масала ана шундай ном билан бел- гиланган эди. Бу масала юзасидан КПСС Марказий Комитетининг котиби В. А. Куцов ахборот берди. Ай- рини ташкилотлар ва ҳа- ракатларнинг фаолияти сунгги вақтда ижтимоий ва сийсий кескинликнинг кучайишига сабаб бўлаётганлиги муноса- бати билан ташвиш билди- рилди.

М. С. Горбачев шу муно- сабат билан жамиятимиз- нинг ҳозирги аҳолини таъ- рифлаб, конституцион, со- циалистик негизда иш олиб бораётган барча ҳаракатлар билан амалий мулоқот, ҳам- корлик қилишга қақирди. Барча фойдали нарсаларни ўрганиш, ҳақиқатни фақат партия айти олади, дейишдан воз кечиш, ниҳоят таъриш, фикрни айтишнингиз эмас, шу билан бирга тинглашни ҳам ўрганиб олиш керак. Ҳозир вужудга келётган жамоат ҳаракатларига фой- дали, чинакам қайта қуриш- га хос жиҳатлар жуда кўп, шу сабабли, бу ҳақда съезд- да айтилганидек, жамиятда- ги барча тараққиёларвар кучларни кенг миқёсда жипслаштириш, айнисча,

зарур, деб таъкидлади М. С. Горбачев.

...XIX партия конферен- циясидан сўнг партияда он- корлик анча кучайди. XXVIII съезд эса бу онко- раликка етуклик ва ишонч бағишляди. Бу биз жўрна- листларга ҳам умид бахш этмоқда. Чунки ўз тақдир- ни, ўз ҳаётини КПСС билан мустаҳкам боғлаган, ўз ижо- дий меҳнатини партия ва мамлакатни қайтадан тик- лаш гоғларига бағишлаган кўпгина одамлар матбуотда ишлайдилар. Марказий Ко- митетнинг ўзи коммунист- ларни партияга тааллуқли бўлмаган оммавий ахборот воситалари билан ўз муно- сабатларини ўртоқли асо- сида қуришга даъват этаётган экан, партия комитетлари ва партия газеталари ўртасида- ги ўзаро муносабатлар муя- мин қадар тўлароқ ишончли ва ошкора бўлишини қўриш- ни истар эдик. Бу жўрна- листнинг янгиликни эмас, балки кўп тартиллилик, унинг барча оқибаглари би- лан воқеликка айланган му- раққаб ва зиддиятли дав- римизнинг тақозосидир. Давр кучларимизни жипс- лаштиришни талаб қилмоқ- да. Биз ўзимизни маслак- дошлар деб атаётган экан- миз, у ҳолда ҳар соҳада маслакдош бўлайлик.

• Долзарб мавзуда суҳбат

«ФАҚАТ БИР ЁКАДАН БОШ ЧИКАРИБ ТИҲЧЛИК ЎРНАТИШ МУМКИН»

• Бу сўзларни бир қирғиз оқсоқоли, уруш ва меҳнат ветерани С. Рисбоев Ўзбекистон зиёлилари билан учрашувларининг бирида айтди. Ўзбек зиёлилари Қирғизистон ССРда уч кун бўлдилар. Гап ўш вилоятидаги фожияли воқеалар чоғида юзга келган муаммоларнинг туғунини қандай ечиш ҳақида борди.

Чунки асрлар мобайнида бир-бири билан қўшни яшаган, бир дарадан сув ичган, қон-қардошлик ришталари, тили ва дини билан бирлашган инки халқнинг ўзига бир ёқадан бош чиқариб ахиллик билан иш тутса, хунрезлини тўхтатиш, бегуноҳ одамларнинг азоб-уқубатларига барҳам бериш мумкин. Бунинг учун бир тўхта олиш керак, деди доно ҳарир, бир-биримизнинг қўшимча тили қарайлик, биродар қўшимча беаъни эканлигини тушунайлик ва рўй берган аҳолидан қишлоқ йўллари баҳамжик излайлик.

Ўзбекистон илмий ва ижодкор зиёлиларининг Қирғизистонга сафар қилишида мақсад ўзларининг эски дўстлари билан учралиш, меҳнат жамоаларида бўлиш, одамларнинг ўш вилоятидаги воқеаларга муносабатини илмий борица тўлароқ ва атрофда оқиндиштириб олиш эди.

синаи уй-жой билан таъминлаш зарур.

Ўш қўйилган, жумладан кадрлар сибсатидаги хатола-римизни тузатишга ҳаракат қилишимиз. Ўзбек биродарла-римиз ўш маданияти, анъа-наси, тилини тўлақонли ра-вишда ривожлантириш имко-биятига эга бўлишлари, ҳеч бир соҳада ўзларини камсит-тилган ҳисобламасликлари учун барча шарт-шароитлар-ни яратиш зарур. Ўш педа-гогика институтидида ўзбек ти-ли ва адабиёти факультети очилди.

— Жумҳуриятларимиз ўр-тасидаги муносабатларга келганда, — деб таъкидла-ди шундан сўнг А. М. Мас-алиев. — Ўрта Осиё жум-ҳуриятлари ва Қозғистон раҳбарларининг яқинда бўл-ган учрашувида белгилан- берилган қондаларга асосла-ниб керак. Биз Олмаотада тега асосда ҳамкорлик тўғ-рисида, халқларимиз фаро-волиги йўлида иқтисодиёт-ни, биргаликдаги фаолияти-мизни мувофиқлаштириш ҳу-сусида келишиб олдик. Мин-тақамиз имкониятларини бир-галикда куч-гайрат сарфлаб излашимиз ва ундан самара-ли фойдаланишимиз, минта-қа халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамжihatлиқни мустаҳкамлашимиз керак.

Ўзбекистон вакиллари Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети, жумҳу-рият ҳукумати, Ўш вилояти-нинг раҳбарияти жабрлан-ганлар дучор бўлган моддий йўқотишларнинг ўрнини қоп-лаш, уларни уй-жой билан таъминлаш учун шовилинч тадбирлар қўрадилар, нормал турмуш кечириш учун бар-ча шарт-шароитларни яратиб берадилар, деб умид бил-дирдилар.

— 1-Май номи Фрунзе ти-кувчилик бирлашмасида кўп миллат вакиллари меҳнат қилди. Ўшбу корхона хо-дими миллатга қараб, ҳеч қачон, ҳеч кимни камсит-маганликларини айтдилар. Фақат меҳнатини инсонга боа беришнинг асосий оми-лидир.

— Мен шу фабрикада 14 ёшимдан бери ишлайман, — деди меҳнат ветерани Мах-буба опа Дадабоева. — Мен ўзбек қизиман, лекин умр бўйи Фрунзеда яшадим, қир-ғизлар билан туғишгандек бўлиб кетдим. Ўш вилоятида бўлган воқеалар мени жу-да қаттиқ таъсир қилди. Солмоқ-да, ўш қора ниятларини амалга оширганларнинг ҳам-масини топиш ва қилимишга яраша жазолаш керак. Лекин бу ишни фақат қонун ба-жарсин. Чунки қасд олиш

бемаънилик. У фақат қасд-ма-қасдликка олиб келиши ва бегуноҳ одамларни азоб-уқубатга дучор қилиши мум-кин.

— Ўзбекистон корхонала-ри билан кооперация орқали қалин ҳамкорлик қилишимиз, — деди ўш фикрларини ўр-тоқлашиб корхона бош ин-женери З. Иброҳимова. — Тошкент, Наманган, Анди-жондан ипак, газлама ола-миз. Шунга ҳам айтишим ке-ракки, жумҳуриятларимиз учун машаққатли бўлган ана шу оғир кунларда ҳам ўз-бекистонлик шерикларимиз бир марта ҳам пайд бериш-мади. Ишчилар бирлигининг мустаҳкамлигини ана шунда кўраимиз.

Қирғизистон ССР Фан-лар академиясида миллат-лараро муносабатлар муам-молари ҳусусида ошқора ва кескин суҳбат бўлди. Бу ерда Ўзбекистон ССР Фан-лар академиясининг прези-денти М. С. Саломхидинов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги П. Қ. Ҳабибуллаев, Ўзе-бекистон Ёзувчилар уюшмаси бошқарувиининг котиби То-ҳир Малик Ўш вилоятида рўй берган кулфат умумий кулфат эканлигини ва уни биргаликда куч-гайрат сарф-лаб, бартафат этиш лозим-лигини таъкидлар. Зиёли-

лар, барча меҳнаткашлар жу-да мураккаб вазифани — Ўш фожияси оқибатларини илмий борица тезроқ ва барча кучлар билан ҳал этишлари керак. Бу фожия муносабатларимиз софлиги-га путур етказди, одамлар-нинг қалбига тошдек ўрна-шиб қолди.

Ўзбекистон вакиллари Иссиқкўл вилоятида бўли-дан Мазкур кулфат ўласи Ўш вилоятидан йироқ бўли-шига қарамай, бу ерда ҳам фожияли воқеаларнинг оқи-батлари сезилиб турибди.

— Биз рўй берган воқеа-дан жу-да таъсирланган, — деди Иссиқкўл район оқсо-қолларининг Бўзтерак қи-шлоғида бўлган учрашувида қишлоқ Советининг раиси Қ. Садабоев. — Биз қи-лоғимизда кийим-кечак ин-диги, олти минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари тўпла-ди ва уларни Ўш вилояти-га юбордик. Айни вақтда ўз элчиларимизга: булар-нинг ҳаммасини улар қайси миллатга мансублигини қатъи назар жабрийдалар-га бўлиб беришларини топ-ширдик.

— Вилотимизнинг кўп-гина шаҳар ва қишлоқлари-да жабрланганларга ёрдам беришни ҳамма ўз бурчи деб ҳисобламоқда, — деди

Қирғизистон ССР халқ ар-тисти С. Жумадилов эди. С. Жумадилов ўзбек кино-режиссёрларининг кўпгина фильмида суратга ту-шган ва ҳали ҳам бу ишни давом эттиришга айтиди. Ўзбекистонда чиқадиган «Мўшгўм» журнали муҳар-рири Н. Аминов билан Қирғизистонда нашр этила-диган «Чалкан» журна-лининг муҳаррири А. Стамов ҳар икки ижодий коллектив ҳамкорлигининг истиқбол-лари муҳокама қилинди. Кўп олимлар ва адабиёт-шунослар ҳам янги алоқа-ларни ривожлантириш мақ-садида бўлишди.

Ўзбекистон ва Қирғизис-тон зиёлилари мазкур учра-шувлар чоғида яқинлик билан чиқарган асосий ҳу-лоса шундан иборат: ўз хал-қимизга улар бошига ту-шган танг вазиятдан тезроқ чиқиб олишда ёрдам бериш, одамларни муҳолифликнинг бефойда эканлиги ва ўзро ёрдамни қучайтириш, икки халқ ўртасидаги яқин қў-шничилик муносабатлари ҳам-да дўстлиқни ҳар томонла-ма ривожлантириш, мустаҳ-камлаш зарурлигига ишон-тириш керак.

Тошкент — Фрунзе.

Б. ХАСАНОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ЯКУНЛАРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Бу йилнинг биринчи ярми-да ўтган йилнинг шу даври-га нисбатан ялпи миллий маҳсулот бир фоиз, ҳосия қилинган миллий даромад 2 фоиз, иктымий меҳнат умумдорлиги 1,5 фоиз ка-майди.

Йилнинг биринчи ярмида 1,9 мингта саноат корхонаси (1,3 миллион киши), 150 дан кўпроқ қурилиш трести, сал-кам 450 та қурилиш бош-қармаси, 23,4 мингта мага-зин ва умумий овқатланиш корхонаси, 178 та маиший хизмат бйрлашмаси, маиший хизмат уйи, 1410 та ателе, маиший хизмат устакхонаси, 397 та умумий фойдаланиш-даги автомобил корхонаси (230 мингдан кўпроқ киши) ижара усулида ишлади. 1990 йил 1 июлгача мам-лакатда 29,5 мингта деҳқон (фермер) хўжалиги ишлади. Улар шу йил ҳосил олиш учун 121 минг гектар ерга экин экиди.

1990 йилнинг биринчи яр-мида кооперативларда ишлаб турган кишилар сони ўтган йилнинг шу даврига нисба-тан 1,7 баравар кўпайди, улар салкам 30 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чи-қарди (иш, хизмат бажарди). Янқа тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланув-чилар сони (такворий банд-лик ҳам шу жумлага кира-ди) 0,5 миллион кишига ет-ди.

1990 йилги давлат бюджет-нинг қамоматида 60 мил-лиард сўм миқорида белги-ланган. Давлат бюджети ха-ражатларининг даромадлар-га нисбатан амалда олиши-шу йилнинг беш ойи мобай-нида 9,1 миллиард сўми, иттифоқ бюджетининг қамо-миди 19,4 миллиард сўми ва иттифоқдеш республика-лар бюджетларининг мусба-ти 10,3 миллиард сўми ташкил этди. 1 июлгача дав-латнинг ички қарзи 460 мил-лиард сўмдан ошди.

Халқ хўжалиги (қишлоқ хўжалиги ташкилотларидан, давлат сугуртасидан, матлу-қ кооперативларидан ташка-ри) йилнинг биринчи ярми-да 10,8 миллиард сўм ёки ўт-ган йил даражасидан 4,2 миллиард сўм (3,9 фоиз) кам фойда олди. Саноат корхона-ларининг фойдаси 63,4 мил-лиард сўми ташкил этди ёки 1988 йилнинг биринчи ярмига нисбатан 3,8 мил-лиард сўм кам бўлди. Ик-тымий соҳадан бошқа бар-ча соҳаларда фойда олини-ш камайди.

1 июнга қадар давлат бюд-жетининг даромадлари 183,9 миллиард сўми (йилнинг биринчи ярми режасининг 80,9 фоизини) ташкил этди. Январь-июнь ойларидида бюд-жетта давлат корхоналари ва ташкилотларининг фойда-си (даромад)дан 55,4 мил-лиард сўм (йилнинг бирин-чи ярми режасининг 83,7 фоизини миқориди) тўловлар ўтказилди, бу ўтган йил-нинг шу даврига нисбатан 2,4 миллиард сўм кам. Бюд-жетта 60 миллиард сўм (йил-нинг биринчи ярми режаси-нинг 102,9 фоизини миқори-да), ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан 5,6 мил-лиард сўм ёки 10,4 фоиз кўп оборот солиғи тушди.

Беш ой мобайнида давлат бюджетининг харажатлари 193,0 миллиард сўми (йил-нинг биринчи ярми режаси-нинг 74,9 фоизини) ташкил этди. Шундан 38 фоиз халқ хўжалигига, 2 фоиз илм-фаҳма, 33 фоиз иктымий-маданий тадбирларга, 16 фоиз муҳофаза, 3 фоиз бошқарува ва ҳуқуқий му-

ҳофаза қилиш органларини сақлашга, 5 фоиз ташқи иқ-тисодий фаолияти пул бил-ан таъминлашга сарфланди.

Пул чиқариш 1989 йил-нинг биринчи ярми даража-сидан 9 фоиз ошди. Аҳолининг пул даромад-лари 300,4 миллиард сўми ташкил этди ва 1989 йил-нинг январь-июнь ойларига нисба-тан (йиллик режа ҳи-соб-китобларида белгиланган 7,1 фоиз ўрнига) 12,9 фоиз кўпайди. Халқ хўжалигиди-ги ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1990 йилнинг биринчи ярмида ўт-ган йилнинг шу давригидида 236 сўмдан 257 сўмга етди; колхозчиларнинг меҳнат ҳа-қи 166 сўмдан 187 сўмга ет-ди.

Давлат бюджети ҳисоби-дан марказлаштирилган тад-бирлари амалга ошириш натижасида ўтган даврда ши-мол иқтисодий районида, Ўзоқ Шарқ, Сибирь, Қозо-ғистон ССР ва бошқа баъзи жойларда кутубхоналар, клуб муассасалари, музей-лар ва кўрғасмалар; давлат ҳакамлиги идоралари; кў-мир, сланец саноати ва шах-та қурилиш ходимлари ҳам-да бошқа баъзи ходимлар-нинг иш ҳақи кўпайтирилди. Аҳоли иктымий истеъмол фондларидан 93 миллиард сўм ёки ўтган йилнинг би-ринчи ярмига нисбатан 7,4 миллиард сўм кўп тўлов ва имтиёзлар олди.

Аҳолининг моллар сотиб олиш ва хизматлар ҳақиини тўлаш харажатлари (истеъмол харажатлари) 14,2 фоиз кўпайди. Ишчи ва хизмат-чилар оилаларининг озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилиш харажатлари ўтган йилнинг шу даврига нисба-тан 5 фоиз, колхозчилар ои-лаларининг харажатлари эса 7 фоиз ошди; ашёвий мол-лар харид қилишга ишчи ва хизматчилар оилаларининг харажатлари 13 фоиз кўпайди. Моллар ва хизматларнинг нархи ошди, уларнинг йнма индекси йилнинг биринчи ярмида 102,8 фоизни ташки-л этди. Ашёвий молларнинг нархлари 5 фоиз кўта-рилди, деярли барча турлар-даги молларнинг нархи ош-ди.

Кўпчилик озиқ-овқат маҳ-сулотларининг давлат нарх-лари ўзгаришларини йўқ. Айни вақтда картошка, саб-завот, мевааларнинг нарх-лари анча ошди. Умуман озиқ-овқат маҳсулоти бўйича нарх-наво индекси 101 фоиз-ни ташкил этди. Колхоз бозоридида нархлар ўтган йилнинг шу даврига нисба-тан 18 фоиз кўтарилди.

Аҳолининг СССР жамагар-ма банки муассасаларига қўйган омонатлари 1 июлда 333,9 миллиард сўми таш-кил этди ва йил сўми кў-пайди. Шу билан бирга май-июнь ойларидида омонатлар-дан нақд пул бериш кескин ошди.

Мамлакатнинг меҳнат ре-сурслари 1990 йилнинг 1 июлида 164 миллион киши-дан ошди. Фаолиятнинг бар-ча соҳаларда 136,6 милли-он киши банд бўлди. Меҳнат-га лаёқатли ёшда бўлиб, халқ хўжалигига банд бўл-маган ва ўқимаётган меҳ-натга лаёқатли аҳолининг сони 8 миллион кишидан ошди.

Январь-февраль ойлариди-ги таппалардан ҳамда бир қанча иттифоқдеш жумҳури-ятларидаги миллатларо ва иктымий-свий можаарола-ри замирида қўйлаб ишга чи-қмаслик оқибатидида халқ хў-жалигидида иш вақтининг зое

ўтиши 9 миллион одам-кун-га етди. Кейинги ойларда бу жараён бирмунча тўхтади ва умуман йилнинг биринчи ярмида 10 миллион одам-кун миқоридидаги иш вақти зое ўтди. Бу — ҳар кун иш жойларидида ўрта ҳисоб-да тахминан 75 минг киши йўқ бўлди, деган гап, шу са-бабга кўра 0,9 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чи-қарилмади (иш бажарилма-ди).

Йилнинг биринчи ярмида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш 6,7 фоиз кўпайган бўлса ҳам, бу мол-ларнинг ишлаб чиқариш режа ҳисоб-китобларида кўзда ту-тилганидан кам.

Жорий ишлаб чиқариш ҳи-собида 182,6 миллиард сўм-дан ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 13,4 мил-лиард сўмлик (7,9 фоиз) кўп мол савдога чиқарилиди. 5,6 миллиард сўмликдан кўпро-қ (1,3 баравар зиёд) маҳ-сулот чет эллардан сотиб олинди. Савдога юборилган товар ресурсларининг умум-ий ҳажми чакана товар обо-ротини 29,4 миллиард сўм-лик миқорда ёки амалдаги нархларда 15,3 фоиз кўпай-тирилди таъминланди. Мол-ларни ҳақиқий кўпайтириш ҳисобида товар обороти-ни кўпайтиришнинг ақсарияти, 69 фоиз таъминланганли-ги бу йилги товар обороти-га хос хусусиятлар.

Умумий фойдаланишдаги пассажир транспортини йил-нинг биринчи ярмида 27,8 миллиард кишини ташкил-ди, бу ўтган йилнинг январь-ию-нига нисбатан 0,6 фоиз кўп. Пассажир обороти бўйича давлат буюртмасини темир-йўл транспорти 100,9 фоиз, авиация транспорти 103,3 фоиз қилиб бажарди. Пасса-жирларга хизмат қилиш ях-шиланмапти. Транспортда-ги авариялар кўпаймоқда.

Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан жамат саҳни 43,8 миллион квадрат метр келадиган 670 мингтадан кўпроқ кварта-ри қурилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан уй-жойлар-ни фойдаланишга топшириш 2,9 миллион квадрат метр ёки 6 фоиз камаяди. Мак-таблар, мактабхона тарбия муассасалари, ҳунар-техни-ка билим қўртлари, касалхо-налар, поликлиникалар, клублар ва маданий уйла-ри қуриш йиллик режаси чо-рак ҳиссадан камроқ бажарилди.

4,2 миллион киши тўлиқ-сиз ўрта маълумот, умумий таълим мактабларининг 2,5 миллион ўқувчиси ўрта ма-ълумот олди. Ҳунар-техника билим юртларида 2 милли-ондан кўпроқ йилит ва қиз касб-кор ўрганди. Олий ва ўрта махсус ўқув қўртлари халқ хўжалиги учун 1,9 миллион мутахассис тайёр-лаб берди.

Доимий манбалардан ҳа-вога зарарли моддаларни чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,9 милли-он тонна миқоридида ёки қариб 7 фоиз камаяди. Бирок, зарарли моддаларни ҳавога чиқариш умуман ка-майган бўлса ҳам 10,2 минг-та корхона осмон ҳавасини булғатувчи моддалар чиқа-ришлари 1,4 миллион тонна кўпайтирди. Кўпгина сув ҳавзаларининг ҳолати ўрни-ли ташвиш туғдиримоқда.

Январь-июнда салкам 1,3 мингта ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 14,6 фоиз кўп жиноят қайд этил-ди, бирок бу йилги жиноят-чиликнинг қучайиш суръати ўтган йилнинг шу даври (32,1 фоиз)га нисбатан пас-тор бўлди. Истисносиз ҳам-

ма минтақаларда жиноятчи-лик ошганлиги қайд этилди. Саноат ишлаб чиқариши-нинг умумий ҳажми ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан 0,7 фоиз камаяди. Ҳарбий маҳсулот ишлаб чи-қариш ҳажми кўзда тутил-гандек қамайтирилганлиги ҳамда муҳофаа саноатининг бир қанча корхона ва цехлари соҳасини ўзгаришти-риб, уларни одамларга керакли маҳсулотлар ишлаб чиқариш-га ўтказилганлиги саноат-нинг бу йилги иш якунлари-га таъсир қилди. Йилнинг биринчи ярмида муҳофаа тар-моқларида халқ истеъмол ашёвий моллари ишлаб чи-қариш 22,5 фоиз, енгил са-ноат учун, деҳқончилик-са-ноат комплексининг қайта ишлаш тармоқлари, савдо ва умумий овқатланиш корхо-налари учун технология ас-боб-ускуналари ишлаб чи-қариш 1,2 баравар кўпайди. Бирок одамларга керакли маҳсулот ишлаб чиқариш бундай кўпайтирилганлиги ҳарбий саноат ишлаб чиқа-риш қамайтирилганлигининг ўрнини ҳозирча боса олмай-ди, унинг натижасида муҳо-фаа тармоқларидаги умумий ишлаб чиқариш ҳажми ўт-ган йилнинг шу даврига нис-батан камаяди.

Истеъмол буюмлари («Б» гуруҳи) ишлаб чиқариш ўт-ган йилнинг шу даврига нисба-тан 5,2 фоиз кўпайган бир пайтда ишлаб чиқариш во-ситаларини («А» гуруҳи) ишлаб чиқариш 2,8 фоиз ка-майди.

Йилнинг биринчи ярмида истеъмолчиларга 5,3 мил-лиард сўмлик маҳсулот ет-казиб берилмади. Бу ўт-ган йилнинг шу даврига нисба-тан қариб икки баравар кўп. Январь-июнь ойлариди-да шартнома мажбуриятлари 98,6 фоиз бажарилди, кор-хоналарнинг 18 фоизини шу мажбуриятларнинг бажари-лишини таъминламади.

Деҳқончилик-саноат соҳа-сида йилнинг биринчи яр-мида 69,6 миллиард сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари иш-лаб чиқарилиди. Уларни иш-лаб чиқаришнинг кўпайтириш йиллик режа ҳисоб-китобла-ридаги 11 миллиард сўмлик ўрнига 1,2 миллиард сўмлик бўлди.

Умуман мамлакатда гўшт етиштириш даражаси йилнинг биринчи ярмида йилга нисба-тан камроқ бўлди, бу эса қайта ишлаш саноати корхоналаридида саноат усу-лида гўшт ишлаб чиқариш қамайганлигининг ва аҳоли-ни гўшт маҳсулотлари бил-ан таъминлаш ёмонлашган-лигининг асосий сабаби бўл-ди. Ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан камроқ ту-хум етиштирилди.

Умумий деҳқончилик фонди-га гўшт ва гўшт маҳсулотлари етказиб бериш ярм йиллик режа 86 фоиз, сўт ва сўт маҳсулотлари етказиб бериш ярм йиллик режа 97 фоиз бажарилди. Ўтган йилгидан камроқ сабзавот харид қи-линди.

Қишлоқ хўжалик корхона-лари баҳорчи эканларини экиб бўлдилар. 1990 йил ҳосили учун ҳаммаси бўлиб 207,5 миллион гектар ерга экин экилиди (1989 йилда 209,3 миллион гектар ерга экин эки-лиди). 1989 йилгидида 112,9 миллион гектар ўр-нига 111,0 миллион гектар ерга дон ва дуккакли дон экинлари экилиди, 5,8 мил-лион гектар ерга экин ўтган йилгидан 172 минг гектар кам ерга картошка уруги та-шланди.

Қишлоқ хўжалигига галла ва маккажўхори ўриб-йи-га-

диган комбайнлар, дон тоза-лайдиган машиналар, қатор-ли ўроқ машиналари, сўт со-ғи қурилмалари, картошка қавлайдиган ва ёмғирлатади-ган машиналар етказиб бе-риш юзасидан олинган шарт-номавий мажбуриятлар ба-жарилмади. Минерал ўғит-лар етказиб бериш ўтган йилгидан 1,8 миллион тонна ва оҳақли материаллар ўт-ган йилга нисбатан 2,8 мил-лион тонна камаяди.

Деҳқончилик-саноат соҳа-сини, шу жумладан қишло-қ хўжалигини ишлаб чиқа-риш воситалари билан таъ-минлайдиган тармоқларини ривожлантиришга пул билан таъминлашнинг барча ман-балари ҳисобидан 27 мил-лиард сўмдан кўп капитал маблағ фойдаланилди, бу эса корхоналар қабул этган йиллик иш ҳажмининг 40 фоизини ташкил этади.

Капитал қурилишида 1990 йилнинг биринчи ярмида давлат буюртмаси объекта-рини ишга тишириш режаси барбод бўлди. Давлат капи-тал маблағи ҳисобидан 47,6 миллиард сўмлик, ёки ўтган йилнинг шу даврига нисба-тан 3 фоиз кам асосий фонд-лар ишга туширилди. 78,6 миллиард сўмлик ёки ўтган йилнинг шу даврига нисба-тан 7 фоиз кам давлат ка-питал маблағи ўзлаштирил-ди. Корхона ва ташкилотлар фондлари ҳисобидан пул билан таъминланадиган маб-лағ сарфлаш улуши давлат корхоналари капитал мабла-ғи умумий ҳажмининг 56 фоизини ташкил этди. 1989 йилнинг биринчи ярмида 47 фоизини ташкил этган эди.

Қурилишнинг давом этиш муддати аввалгидек норма-тивдан икки ҳисса ортиқ, ча-ла қурилиш ҳажми янада кў-пайди.

Мамлакатнинг ташқи иқти-содий фаолиятида моллар сотишдан тунган пул ҳажми анча камаяиб, чет эллардан харид қилинаётган моллар қўйиб бормоқда. Натижада мамлакатнинг ташқи савдо-сидаги мувозанатнинг маъ-йиллиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,5 бара-вардан зиёд ошди.

Йилнинг биринчи ярмида

Ўзро Иқтисодий Ёрдам

Кенгашига аъзо бўлган мам-

лакатларга экспорт моллар

етказиб бериш 10,2 фоиз қис-

қариб, 16,9 миллиард сўм-

ликини ташкил этди. Шу мам-

лакатлардан 19,6 миллиард

сўмлик мол харид қилинди, бу

— 1989 йилнинг бирин-

чи ярмидаги даражанинг

93,9 фоизини ташкил этди.

СССРнинг капиталистини

мамлакатлар билан савдоси-

да импорт моллар етказиб

берилганлиги учун қарздор-

лик ошиб бормоқда. Бу мам-

лакатларга 11,5 миллиард

сўмлик мол экспорт қилин-

ди (экспорт қилиш 8,2 фоиз

камаяди), 15,0 миллиард

сўмлик мол импорт қилинди

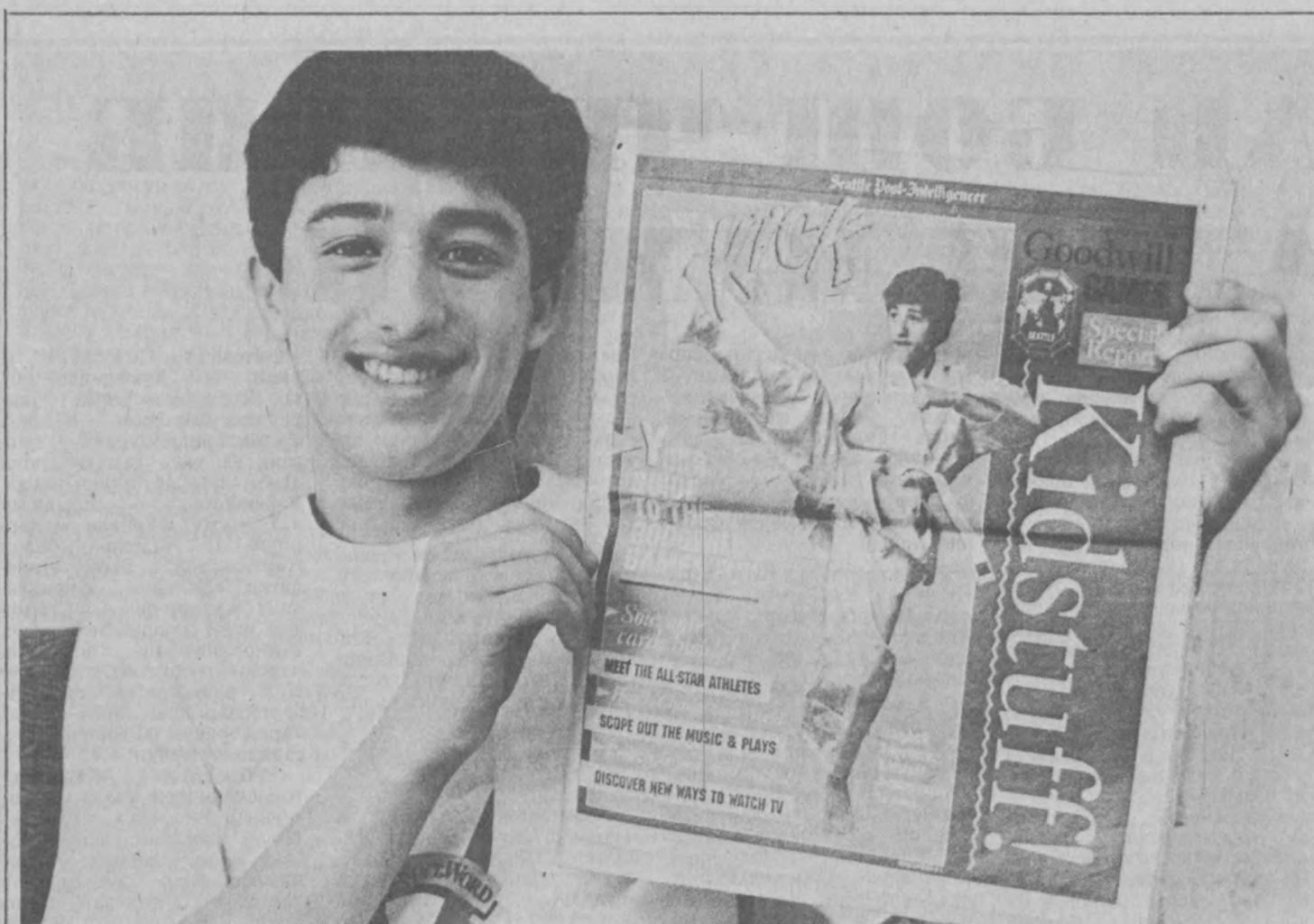
(импорт қилиш 13,3 фоиз

кўпайди).

Истеъмол бозоридида аҳо-

лини барқарорлаштириш

учун х

Ўзбекистон ва жаҳон

Улуғбек Америкада ўқийди

Тошкент шаҳридаги 17-мактаб 10-синф ўқувчиси Улуғбек Суломов океан ортидаги мамлакатга бир йиллик муддатга учиб кетади. Уин Тошкент билан биродарлашган Сизтл шаҳри (Вашингтон штати) лик шифокорлар оиласи Стивенслар таълим эди.

Бу йил ўсим учун гоёт ҳаяжонлидир: у Америка мактабидан ўқийди, спорт ва мусика билан шугулланади, ҳатто Стивенслар шахсий клиникасида практика ўтказди. [Улуғбек ота-онаси издан бориб шифокор бўлишни орзу қилган ва бунга жиддий тайёргарлик қилган].

Дунёга машҳур Эрмитажнинг Шарқ халқлари амалий санъати намуналари қўйилган залларнинг бирини айланб юрган эдим. Қўшимча қарайиб ҳайвонлар шаклида ясалган сопол ўйинчоқларга тушди. Уларга ҳаяжон билан қайта-қайта тикилар эканман, ҳаёл Бухорининг 50-йиллар бозорига етаклади.

Ушанда биз, бозор атрофидаги маҳалларда лшайдиган болалар яшашга кўнглини интиқлик билан кутар эдик. Ҳамробуви фақат яшашга кўнгли бозорда пайдо бўларди. У сеҳрарга хос кўнгли билан, чумчуқдек чугурлашиб атрофини ўраб олган болалар даврасида чордона қуриб ерга ўтириб оларди. Оққалаб келган қопнинг ичидан тойчоқлар, кўчқорлар, шерлар, кийиклар, бошқа афсонавий жониворларнинг шаклида ясалган сопол ҳуштакларни бирин-кетин чиқариб асфалт устига териб ташларди.

Энида чақсан бўлган болалар улардан кўнглиларига ёққанини танаб олиб, ҳуштан чапаларига уйларида жўнаб қолганлар, биз эса бозор тутамаларига бўйиннинг атрофини ўраб олиб, қарайиб ҳуштакларга маҳия бўлган бўлганларга қарайиб, Ҳамробуви савдонинг охирида санъатда бўлган ихлосимизни биттадан мана шундай ҳуштан билан қарайиб жўнаб қоларди. Келгуси ҳафта бу манзара яна такрорланарди. Айримларимиз бўйиннинг илтифоти тўғрисида бундай сопол ўйинчоқлардан бутун бир туркум ҳосил қилган эдик.

Мана, орадан деярли қирқ йил ўтди. СССР Расомлар союзининг атозси Ҳамробуви Раҳимова қаёо қилганга ҳам қўйилар бўли. Унинг баркамол икони билан боғлиқ боалик хотиралари эса қалба умрбод муҳлини қолган. Машҳур мейда тилла суви югуртирилган хонтахтада терилб, усти қалин ишча билан қопланган сопол ўйинчоқлар бу хотираларни қайта юзага чиқарди.

Хонтахтанинг остидаги Ҳувада бу ўйинчоқлар XII аср ўзбек кўнгличилиги намуналари эканлиги таъкидланган. Мен эса уларни Ҳамробуви ясаган деб онт ичимим мумкин эди. Фақат буни ёқтирадиган аjoyиб бўёқларнинг ўчиб кетганлиги унинг ҳақиқатан ҳам саккиз аср муҳлини ўқондан чиққанидан далолат беради. Бу эса халқ амалий санъати услуби, сирлари нақадар узоқ, авлоддан-авлодга қўйили мумкинлигини яна бир қарра исботлаб турарди.

Бу саргузаштнинг тарихи шундай: шу йилнинг март ойида 15-нафар тошкентлик ўқувчилар Сизтл шаҳрида икки ҳафта мобайнида меҳмонда бўлган эдилар. Ушанда Улуғбек Стивенслар оиласида яшаган ва уларнинг ягона ўғли — 14 ёшли Брайс билан дўст тутишган.

Улуғбек ҳаракатчан, киришмилли йигит, эъло ўқийди. Инглизча бемалол сўзлай олади, расм чизади ва кўйлади, спорт билан шугулланади. Улуғбекнинг ҳаракатли Стивенслар оиласига ёқиб қолганлиги учун ҳам яна бир бор меҳмонга таълим этишган.

Сизтл ва жумҳуриятимиз пойтахти биродарлашган шаҳарлардир. Тошкентда жаҳон боғи, расомлар кўрғазмалари ташкил этилган, биродарлашган шаҳарларнинг мазлари учрашган. Бундан кейинги бўладиган учрашуларда эса оддий кишиларнинг бир-бирларини яхши билишлари, анъана ва расм-русумларини ўрганишлари ҳам назарда тутилмоқда.

Суратда: болалар ва ўсимлар учун Сизтлда чиқадиган «Гудвилл» газетаси ўзининг биринчи саҳифасида ўзбек йигити Улуғбек Суломов ҳақида хикоя қилган.

О. ЖУРАВЛЕВ сурати [ЎЗТАГ].

Ҳар гал шундай қутилмаган меҳмон кириб келганида Кубаро опа уялиб қолади. Чунки, улар бу қарайиб ўйинчоқлар ясаладиган устaxonа билан қизқарган. Унда эса бундай устaxonанинг ўзи йўқ. Уларни ўзи яшаб турадиган хонада ясаб қуришди, қишқи ёмғирлардан қўқиб қолган хумдонда пиширади. Албатта, бирлашма раҳбарлар унга қандайдир ёрдам қўрсатишга уринмоқдалар. Лекин маҳаллий ташкилотларнинг раҳмхўрлигисиз қўпгина масалаларни ҳал қилиб бўлмайди.

Кубаро опа каби усталарни кооперативга бирлаштириш бўйича ҳаракатлар тегишли самара бермапти. Кўпчилик усталар бу соҳада қийинчиликлар олдига ёлғизлашиб қолмоқдалар. Жумладан, Кубаро опанинг ҳамқишлоғи ёш қулол Хайрулла Жабборов Гиждувон халқ истеъмоли буюмлари фабрикаси кўнгличилиги деҳқоннинг рассоми Зойир Султонов билан бирлашиб, район ижроия комитетидан кооператив ташкил қилишга рухсатнома олди.

Биз Х. Жабборовнинг ҳовлисида бўлиб, ишларнинг бориши билан қизқидик. Афсуски, ҳозирча иш юришмайпти. Ёш қулоллар мийн машаққат билан электр печи ускуналарини топиб ўрнатишди. Худди шундай кооператив Гиждувондаги фабрика ҳузурида ҳам ташкил қилинмоқда. Унга гиждувонлик машҳур қулолларнинг ворислари бирлашмоқдалар. Улар ўз кооперативларига «Умид» деб ном қўйишлари бежиз эмас. Ёш ташаббускорлар қадимий усталар ижод сирларини қайта тиклаш умидидадлар.

Бухоро давлат тарихий-мъморчилик музей-қўриқхонаси яқинида қадимий обидларнинг бирида ташкил қилинган бадий қулолчилик доимий кўрғазмасида бухоролик усталар иконидаги ўнлаб намуналар қўйилган. Бу намуналар асосида қадимий санъатни қайта тиклаш машаққатли иш. Ташаббускорлар қонун ва тегишли қондалар асосида ёрдам бериш керак.

Ҳозирча бу ёрдам сезилмайпти. Ҳатто қирқ йилдан бунён бадий қулолчилик билан шугулланмаётган Кубаро опа ҳам Расомлар уюшмасининг аъзоси эмас. Тегинли ҳужжатларни уюшманинг Самарқанд бўлимига жўнатганига қўл бўлди. Жаъоб эса ҳамон йўқ...

Н. НАИМОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

Бобкентда шундай уста борлигини эшитган айрим совет ва чет эл сайёҳлари қишлоққа келиб, тайёр маҳсулотни бўлсагина харид қилиб қайтмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги хабар қилади:

● Бекобод мактабларининг бирида ўйинчи синфда таълим олаётган икки ўқувчи Ўзбекистон металлургия заводидаги ҳовлисида ТАНКА ҚАРШИ ИШЛАТИЛАДІГАН... ҚУРОЛ ТОПИБ ОЛДИ. Топилмадан қувонган болалар, уни қолга яшириб, ҳарбийлашган қўриқчилар олдидан ҳеч қандай тўсқисиз ўтиб кетишди ва уйлари равона бўлишди. Лекин уларнинг йўлини милиция соқчилари тўсди.

Усмирлар милиционерларга нима бўлганини тушунтиришга, танка қарши ишлатилган қурул топиб олган ва яна битта қурул топиб олди. Мутахасссларнинг фикрига қараганда, ҳар икки қурул ҳам жанговар бўлиб, ис-талган вақтда ишлатилиши мумкин экан. Улар ҳарбий қис-ларнинг бирида рўйхатдан ўчирилганидан кейин темир-тераск сифатида қайта қўйиш учун заводага келтирилган экан. Ҳўш, эртага темир-тераск сифатида яна нмаларни бир-бирларини яхши билишлари, анъана ва расм-русумларини ўрганишлари ҳам назарда тутилмоқда.

● «СЕНИ ТАЛАГАНЛИКАРИ УЧУН ҲАҚ ТЎЛА» — но-маълум киши Тошкентдаги кооперативлардан бирининг раиси олдида шундай талаб қўйди. Бу воқеа 20 июль куні бўлган эди. Бир кун аввал эса

раиснинг ВА3-2101 автомаши-насини олиб қочишганди. Но-маълум кишининг қилмиши-дан сўнг жабранувчи жи-ноят қидирув идорасига му-рожаат эди. Орадан унча кўп вақт ўтмади. Тўрт нафар то-ламачи ундан пул олаётгани-да ушланди. Тергов олиб бо-рилмоқда.

● Самарқанд шаҳрининг Темирийўл районига бўлган воқеани эшитган ўқувчи: «ОДАМГА ГРАНАТА НИМА УЧУН КЕРАК?», деб сўраши турган гап. Бу ерда милиция ходимлари 32 ёшли фуқаро А. Еремини ушладилар. У ҳеч қандай ишмас, яшайдиган жойи ҳам аниқ эмасди. Унинг қўнғидаги Ф-1 — «Лимонка» жанговар гранатаси топиб олинди. Еремин Ўзбе-кистон ССР Жиноят кодекси-нинг қўчаларда пичоқ, тўп-пона ва, албатта, гранаталар би-лан юриш ман этилган модда-си асосида жиноий жавобгар-ликка тортилди.

Лекин кооператив ҳожатхо-нанинг ахлат қутисига граната ташлаб кетган кишини қандай қилиб жавобгарликка тортиш керак? Гранатани фаррош аёл Т. Вострикова Тошкент аэро-портида топиб олди. Афтидан, ҳарбий хизматдан қайтмаган аскар самолётга чиқиш олди-дан унинг нарсаларини қўн-дан кеңиришлари мумкинлиги-дан қўчиб, таваққилига иш тутмай, гранатани ахлат қу-ти-

сига ташлаб юборган бўлса керак. Портловчи буюмлар ишқибози хизмат қилган қис-мдан чиқиб кетмаганида, унинг юкларини текширишга яхши-роқ бўлмасиди?

● ТЕМИР ЙЎЛ — ХАВФЛИ ЙЎЛ. Нима сабабдан дейси-ми? Энди мана бу воқеани э-шитинг. 14 ёшли Н. Чиноз станциясидаги светорег олди-да тўхтаб турган вагоннинг то-мига чиқди: юқори қучлиши-ли симга тегиб кетган ўсири-ни электр токи урди. Орадан бир кун ўтган, у касалхонада оламдан ўтди.

Поп-Бувадаги оралиғидаги йўлда бошқа ҳодиса рўй бер-ди: юк ортилган поезд йўлини кесиб ўтаётган ситирини уриб, учириб юборди. Тепловоз зар-басига йўлқичдан жонивор ос-мону қалъага кўтарилиб, по-да боқмаётган боланинг устига тушди, бутун оғирлиги билан уни босиб қолди. Поп райони-даги 7-мактабнинг 1-синф ўқувчиси Илҳом ситирининг о-стидан бир амаллаб қиқирга улгурди, қўли синди, ҳозир қўли гипслаган ҳолда юриб-ди.

Қашқадарё — 49-разъезд оралиғидаги йўлда тепловоз Косон район мазлутот жамия-тига қарашли трактор билан тўқнашди. Тракторчи ҳалок бўлди.

● НАВОЙИДА ЖИНОЯТ-ЧИЛИКА ҚАРШИ КУРАШ ЖАМГАРМАСИ ТАБСИС ЭТИЛ-

ДИ. Бундай қарор чиқарили-шига милициянинг ҳуқуқ-тар-тибот ўрнатишга доир ишлар-ни хусусида шаҳарликларнинг фикрини ўрганиш кўп жиҳат-дан қўмақлашди. Шаҳар ички ишлар бўлимининг сиёсий қис-ми жамоатчилик фикрини ўр-ганди. Унинг натижалари эса шаҳар партия комитети билан шаҳар Советига тақдим этил-ди.

Бугунги кунда навоийликлар қароқчиларча ҳужум қилини-ши ва талон-торож этилиши-ни мумкинлигидан жуда таш-вишга тушиб қолган. Кўп-чилик жиноятчиликка қарши муваффақиятли кураш олиб бориши учун милиция барча зарур воситалар билан таъ-минланиши керак. Уларнинг маоши ҳам оширилиши зарур, деган фикри айтилмоқдалар.

Шаҳарда жамғарма ҳисоби-дан милиция участка инспек-торлари, пост хизмати соқчи-лари қўшимча равишда ишга олинадилар. Милицияга шаҳар қорхоналари ҳисобидан олти-та енгил машина ҳам ажра-тилди. Шаҳарда чиқадиган «Дўстлик байроғи» газетаси аҳолини ана шу жамоатчилик фикрини сўраб билиш натижа-ларидан хабардор қилганлиги-ни ҳам айтиб ўтмоқчимиз. Би-нобарин, мазкур газета ўз са-ҳифаларида ана шу тadbир бошланиши олдидан савол-ларни эълон қилган эди.

Ушбу хабарларни жумҳу-рият Ички ишлар министр-лиги мазлутот шўъбасининг ходими подполковник В. САФИУЛОВ Ўзбекистон ахборот агентлигига юбор-ган.

МАЪНОДОШ СЎЗЛАР ЛУГАТИ

«Қорақалпоғистон» наш-риёти «Қорақалпоқ тили синонимлари қисқача луга-ти» номидан чиқарди. Лу-гати тилишунос олим, фило-логия фанлари номзоди Ма-муд Қаландаров тайёрлаган. Урта мактаб ўқувчилари учун чиқарилган мазкур қў-ланма — Қорақалпоғистон тилишунослиги тарихида бун-дай лугатлар тузишнинг дастлабки таърибмаси бўлди. Лу-гатга қарийб бир ярим мингта синоним қаторлари-дан иборат беш мингга яқин сўз қиритилган. Муаллиф ўз шарҳида миллий тил маъ-нодош сўзларининг асосий хусусиятларини батафсил таърифлаган. [ЎЗТАГ].

СОВЕТ ЯХУДИЙЛАРИ ЧОДИРЛАРДА ЯШАЙДИ

● НЬО-ЙОРК. Исроил мо-лия министри Ицхак Модан Совет Иттифокидан маъла-кат келатган кишиларни чодир шаҳарчаларга жо-лаштириш таълими билан чиқди. Ассошиэйтед пресс агент-лигининг Куддусдан хабар қи-лишича, Модан Исроил ҳарбий радиоси мухбири билан суҳба-тида шундай деган: «СССРда совет яхудиёларининг яхши ў-жайлари йўқ эди ва шу са-бабдан улар Исроилда зудлик билан ўй олишга умид қил-масликлар керак». Министр-нинг сўзларига қараганда «Я-ниги келатган кишиларни вақ-тинча лагерларга ҳарбийхиз-мага жолаштириш ўй-жой муа-момсини ҳал этишининг мулк-мақбул усули ҳисобланади». [ТАСС].

ҚАРОҚЧИ ҚАЙТАРИЛДИ

ВАЛИМА (Финляндия — Со-вет чегаарсининг жанубий қис-ми). Шу йилнинг 19 июнида аэропорт самолётини Финля-ндияга олиб қонган СССР фу-қароси Олег Козлов яқинда Совет Иттифокига қайтарилди. Томонларнинг келишувига би-ноан, Финляндия билан СССР ўртасидаги чегаарнинг Валима назорат-ўтказиш пункти қа-роқчи топириладиган жой сифатида белгиланган эди. Козлов махсус полиция маши-насида бу ерга келтирилди ҳамда Латвия Давлат хавфси-злик комитети идораларининг вакиллари топирилди. 20 ёшли о'смон қароқчиси Ригадан Мурмаскике чаётган самолёт-ни портлатиб юбораман, деб дўқ қилиб, уни қўлга тушир-ганлиги муносабати билан ҳу-даи шу ерда безорига нисбатан жиноий иш қўзғатилди. Финляндия ҳуқуқни муҳофа-за қилиш органлари мазкур можоранинг барча жиҳатлари-ни пухта ўрганишлари учун бир ойдан кўпроқ вақт керак бўлди. Козлов ўзини Финля-ндияда сиёсий бошлана бери-лишини сўраб икки марта му-рожаат эди ва икки марта ред жаъобини олди. [ТАСС].

«Совет Ўзбекистони» газе-тасининг наъбатдаги сон 2 августда чиқади.

Мухаррир Р. РАҲМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

«ЎЗБЕКГЕОЛОГИЯ» бош маҳкамасининг ТОШКЕНТ ГЕОЛОГИЯ-ҚИДИРУВ ТЕХНИКУМИ қуйидаги ихтисослар бўйича КУНДУЗГИ ВА СИРТКИ БЎЛИМЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Фойдали қазилма конлари геологияси, уларни қидириш ва разведка қилиш. Ўқиш муддати — 2 йил 6 ой.

Фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қи-лишининг геофизикавий усуллари. Ўқиш муддати — 2 йил 6 ой.

Гидрогеология ва инженерлик геологияси, Ўқиш мудда-ти — 2 йил 6 ой.

Фойдали қазилма конларини разведка қилиш техноло-гияси ва техникаси. Ўқиш муддати — 2 йил 6 ой.

Электрон-ҳисоблаш машиналари ва автоматлаштирил-ган системалар учун дастурлаштириш (фақат кундузги бўлим). Ўқиш муддати — 2 йил 10 ой.

Бухгалтерия ҳисоби, ҳўжалик фаолияти назорати ва таҳлили. Ўқиш муддати 1 йил 10 ой.

Автомобиллар ва дивателларга техника хизмати кўр-сатиш ва уларни тузатиш (фақат кундузги бўлим). Ўқиш муддати — 2 йил 10 ой.

Қабул тўлиқ урта маълумот базасида (10-11 синфлар) амалга оширилади.

Кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонларини топириладиган: математика (огзаки), она тили ва адабиёт (йиш).

Қуйидаги ҳужжатлар талаб этилади: директор номига ёзилган белгиланган намунадаги ариза, маълумоти тў-ғрисида ҳужжат (асли), 086/0 андозадаги тиббий шараҳот-нома, 3х4 см. катталикидаги 4 та фотосурат, меҳнат даф-тарчаси ёки қолхўзи дафтарчасининг маъмурият томо-нидан тасдиқланган кўчирмаси (амалий меҳнат фаоли-ятига эга бўлганлар, шунингдек, сиртки бўлимга кире-ат-ганлар томонидан тақдим этилади).

Паспорт, ҳарбий билет ёки қайд этилганлик гувоҳи-маси шахсан кўрсатилади.

Сиртки бўлимга аризалар 3 октябрдан 30 ноябргача қа-бул қилинади, кириш имтиҳонлари 1 ноябрдан 25 де-кабрда, ўқувчиликка қабул қилиш 25 декабрдаги ўткази-лади.

Бухгалтерия ҳисоби ихтисоси бўйича аризалар 10 ав-густгача қабул қилинади, имтиҳонлар 1 августдан бош-ланади, ўқувчиликка қабул қилиш 30 августгача ўткази-ди.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой бери-лади.

Техникум маскани: Тошкент шаҳри, — 95. Талабалар шаҳарчаси, Қамарнисо кўчаси, 1-уй (10, 28, 34, 82, 100-автобуслар; 15, 16-трамвайлар).

ЖУМҲУРИЯТ АГРОҚУРИЛИШ КОМПЛЕКСИДАГИ ДАВЛАТ, КООПЕРАТИВ ҚОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Жумҳурият агросаноат комплексини ривожлантириш билан боғлиқ кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифаларни ҳал қилиш ва мақсадли биринчи ўриндаги дастурни амал-га ошириш мақсадида

«ТОШКЕНТ» ТОШКЕНТ ТИЖОРАТ АГРОҚУРИЛИШ БАНКИ БАРПО ЭТИЛДИ ВА ИШЛАБ ТУРИБДИ

Банк — янгича йўсиндаги кредит муассасаси бўлиб, у қорхоналар ва ташкилотларни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришга, ҳўжалик ҳисоб-китоби асосларини жой-рий этиш ва пул муомаласини мустаҳкамлашга ҳар то-монлама қўмақлашди.

Банк таъсисчилари — жумҳурият агроқурилиш ко-мплекси таркибидаги давлат ва кооператив қорхоналари ҳамда ташкилотларидир.

Банкининг дастлабки пайтлардаги низоми 5,5 мил-лион сўм қилиб белгиланган. Тошкентдаги «Тошкент» ти-жорат агроқурилиш банкнинг Низоми 1990 йил 26 фе-вралда СССР Давлат банкда қайд этилган. Банк шартно-ма асосида қуйидагича фаолият билан шугулланади: қор-хоналар ва ташкилотларни маблағ билан таъминлайди ва ҳисоб-китоб касса хизмати қўрсатади, қорхоналарга уларнинг қаерда ҳисоб-китоб қилишидан қатъий назар вақтинчалик моддий ёрдам беради; савдо-воситачилик (факторинг) муомалаларини амалга оширади; молиявий-ҳўжалик фаолиятини таҳлил қилиш ва ўрганиш бўйича иқтисодий йўсиндаги хизматларни қўрсатади.

Айни пайтда, агроқурилиш банки, қорхоналар ва та-шкилотларнинг беқор турган пул маблағларини шартнома асосида вақтинча сотиб олади.

ТОШКЕНТДАГИ «ТОШКЕНТ» ТИЖОРАТ АГРОҚУ-РИЛИШ БАНКИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ.

Манзилими: 700025, Тошкент шаҳри, Бобур кўчаси, 79-уй. Телефон: 55-14-28.

Ўзбекистон ЛКЕИ Марказий Комитетининг «ЭМХО» ФИРМАСИ эркин конверсияланган валютга эга бўлган шах-слар ва қорхоналарни қуйи-даги халқаро йўналишлар бўйича

САЕХАТГА ЧОРЛАЙДИ: Туркия — 7-12 сентябрь.

Бельгия-Голландия-Ф р а н-ция — 11-18 сентябрь.

Хельсинки — 20 дан 25 сентябргача.

Бельгия-Голландия — Фран-ция-Англия — 13 дан 22 ок-тябргача.

Исроил — 15 дан 27 ок-тябргача.

Туркия — 19 дан 24 ок-тябргача.

Малайзия-Сингапур — ноябрда 10 кун.

Бельгия-Голландия-Англия — 10 дан 18 ноябргача.

Франция — Янги йил бай-рамини нишонлаш билан — 1990 йил 29 декабрдан 1991 йил 3 январгача.

Тайланд-Малайзия-Син-га-пур — 1990 йил декабрь ойида.

Манзилими: 700113, Тош-кент шаҳри, Қатортол кўча-си, 60-уй, 906-хона.

Телефонлар: 78-30-22, 78-57-54.

Ўзбекистон ССР Маданият вазири А. НАВОЙИ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ-НИНГ

62-ТЕАТР МАВСУМИ ОЧИЛАДИ.

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

9 августда — БҲОН.

10 августда — СЕВГИ ТУМОРИ.

11 августда — МАСҲА-РАВОЗЛАР.

12 августда — БОҒЧАСА-РОЙ ФАВВОРАСИ.

14 августда — ЗЕБУННИ-СО.

15 августда — ДҲНЕ-НИНГ ЯРАТИЛИШИ.

16 августда — ЕВГЕНИЙ ОНЕГИН.

17 августда — БАЛЕТ, БАЛЕТ, БАЛЕТ... (премь-ера).

18 августда — ИОЛАН-ТА.

19 августда — ОҚҚУШ КҮЛИ.

21 августда — КАРМЕН.

22 августда — СЕВГИ ТУМОРИ.

23 августда — МАЙСА-РАНИНГ ИШИ.

24 августда — БОҒЧАСА-РОЙ ФАВВОРАСИ.

25 августда — ПЕТР БИ-РИНЧИ.

26 августда — БАЛЕТ ОҚШОМИ.

28 августда — ФАУСТ.

29 августда — ДҲНЕ-НИНГ ЯРАТИЛИШИ.

30 августда — ТОХИР ВА ЗУҲРА.